

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra rozvojových studií

Iveta FRAŇKOVÁ

**Přírodní a kulturní předpoklady cestovního ruchu
ve vybraných andských zemích**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Zdeněk SZCZYRBA, Ph.D.

Olomouc 2008

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a veškeré použité
prameny jsem uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci 1. srpna 2008

.....

podpis

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce Doc. RNDr. Zdeňkovi Szczyrbovi, Ph.D. za jeho trpělivost, vstřícný přístup a cenné rady, které mi pomohly při vypracování této práce.

OBSAH

1. Úvod	6
2. Cíle práce a použitá metodika	7
3. Rešerše základní literatury k problematice cestovního ruchu, metod jeho hodnocení a regionálního rozvoje	8-9
4. Komplexní geografická analýza regionu andských zemí	10
4.1. Fyzickogeografická analýza území	10
4.1.1 Ekvádor	10-12
4.1.2 Peru	12-14
4.1.3 Bolívie	14-16
4.1.4 Celkové hodnocení přírodního potenciálu vybraných andských zemí....	17
4.2. Socioekonomická analýza území	18
4.2.1 Obyvatelstvo	18-20
4.2.2 Sídla, hospodářství	21-24
4.3. Kulturní potenciál území	25
4.3.1 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Ekvádoru.	25-26
4.3.2 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Peru	26-28
4.3.3 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Bolívii	28-30
4.4. SWOT analýza	31-33
5. Případové studie	34
5.1. Případová studie 1 – přírodní atraktor kategorie UNESCO: Národní park Galapágy	34-35
5.2. Případová studie 2 – kulturněhistorický atraktor kategorie UNESCO: Cuzco a jeho okolí	36-37
6. Závěr, klíčová slova	38-39
7. Summary, Key Words	40
Seznam použitých pramenů a literatury	41-46
Seznam příloh	47
Příloha číslo 1: Mapa Ekvádoru	48
Příloha číslo 2: Mapa Peru	49
Příloha číslo 3: Mapa Bolívie	50
Příloha číslo 4: Mapa hustoty zalidnění v Ekvádoru	51
Příloha číslo 5: Mapa hustoty zalidnění v Peru	52

Příloha číslo 6. Mapa hustoty zalidnění v Bolívii	53
Příloha číslo 7: Výlučná ekonomická zóna Ekvádoru	54
Příloha číslo 8: Výlučná ekonomická zóna Peru.....	55
Příloha číslo 9: Věková pyramida Ekvádoru, Peru a Bolívie.....	56-57
Příloha číslo 10: Cuzco	58
Příloha číslo 11: Machu Picchu.....	59
Příloha číslo 12: Galapágy	60

1. Úvod

Cestovní ruch se již v polovině 20. století stal významným společenským, kulturním i ekonomickým jevem a to především zásluhou zvyšující se průměrné životní úrovně ve vyspělých zemích a velmi výrazným rozvojem dopravy.

Ekvádor, Peru a Bolívie jsou země, které se nachází v Jižní Americe a patří mezi hospodářsky málo rozvinuté země. Cestovní ruch zde dosahuje zatím nízkého stupně rozvoje, což je dáno především odlehlostí tohoto regionu a nízkou nabídkou a kapacitou poskytovaných služeb. Cestovní ruch je v těchto zemích Jižní Ameriky rozmístěn nerovnoměrně, ale jsou zde vhodné předpoklady pro jeho další rozvoj.

V mé bakalářské práci jsem se zaměřila na andské země. Zvolila jsem si Ekvádor, Peru a Bolívii a v následujících kapitolách jsem se pokusila zpracovat přírodní a kulturní předpoklady cestovního ruchu těchto vybraných zemí, kde je cestovní ruch již částečně rozvinutý či se pomalu začíná rozvíjet zejména proto, že tyto země nabízí velké přírodní i kulturní bohatství a cestovní ruch se může stát jednou z významných složek ekonomik těchto zemí.

2. Cíle práce a použitá metodika

Cílem mé bakalářské práce je provést komplexní geografickou analýzu regionu andských zemí se zaměřením na Ekvádor, Peru a Bolívii a zpracování dvou případových studií.

Bakalářská práce tedy obsahuje komplexní geografickou analýzu regionu těchto zemí. Konkrétněji je tato kapitola rozdělena na fyzickogeografickou analýzu, socioekonomickou analýzu, kulturní potenciál území a součástí komplexní geografické analýzy je také SWOT analýza, ve které jsem se pokusila sestavit silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby vybraných zemí především v souvislosti s cestovním ruchem.

Závěrečná kapitola je věnována dvěma případovým studiím. V první případové studii jsem se zaměřila na přírodní atraktor kategorie UNESCO (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, dále jen UNESCO)¹. Zvolila jsem si Národní park Galapágy, který je zapsán na Seznamu přírodního dědictví UNESCO již od roku 1978. Druhá případová studie je věnována kulturněhistorickému atraktoru kategorie UNESCO konkrétně pak městu Cuzco a jeho okolí. Město leží na jihu peruánských And a je na Seznamu kulturního dědictví Unesco zapsáno od roku 1983. Cílem obou případových studií je podrobněji vybrané atraktory popsat, zhodnotit jejich potenciál pro cestovní ruch a pokusit se dokumentovat jejich ekonomický a společenský přínos pro regionální rozvoj oblastí.

V bakalářské práci jsem používala rešeršně-kompilační metodu sběru a třídění informací, které byly poté interpretovány. Ve své práci jsem používala zejména internetové zdroje ale i tištěné dokumenty.

V oblasti citace jsem zvolila metodu uvádění citací pod čarou. Všechny citované zdroje jsou následně uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

---

¹ *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)

3. Rešerše základní literatury k problematice cestovního ruchu, metod jeho hodnocení a regionálního rozvoje

Cestovní ruch se ve svých různých formách a druzích v současnosti vyskytuje téměř po celém světě. Jeho prostorové rozložení je však nerovnoměrné.

V dnešní době je cestovní ruch jedno z nejvýnosnějších odvětví světové ekonomiky a poskytuje zaměstnání velkému počtu obyvatel.

Pokud jde o výběr literatury, kterou jsem ve své práci použila, zmínila bych knihu *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*, kterou napsali Brian W. Blouet a Olwyn M. Blouet. Tato kniha mi poskytla cenné informace, které se týkají například struktury jednotlivých regionů z hlediska fyzickogeografické a socioekonomické oblasti.

Další důležitou publikací je kniha s názvem *Introduction to Latin America: twenty-first century challenges*, kterou napsal Peadar Kirby. Tato publikace mi poskytla informace o Andských zemích, ale i o problematice týkající se pěstování koky v Latinské Americe.

Pro utřídění informací týkající se především fyzickogeografické analýzy jsem využila do českého jazyka přeloženou knihu *Encyklopedie světa*, jejímž autorem je Philips Gardner a kolektiv autorů, *Lexikon zemí* (autorem knihy je C. Lauer) a knihu *Přírodní divy světa*, kterou napsal Joyce Robins

Při obtížném hledání důvěryhodného zdroje pro vypracování případové studie, která popisuje kulturněhistorický atraktor kategorie UNESCO a pro vypracování kulturního potenciálu území Peru jsem použila jako zdroj mj. také publikaci o Peru, jejímž autorem je Dilwyn Jenkins.

Ve své bakalářské práci jsem ke sbírání informací používala především internetové zdroje, které pro mě byly důležitým zdrojem informací. Cenné informace jsou dostupné např. na serveru *Ministerio de Turismo del Ecuador*. Bohužel odkaz na podobné stránky, ale týkající se Bolívie nebyl z technických důvodů v době mého zpracovávání bakalářské práce funkční.

Statistické informace o Ekvádoru, Peru a Bolívii jsem získávala především z internetového zdroje *Central Intelligence Agency (The World Factbook)*, který je pravidelně aktualizován.

Při zpracovávání kulturního potenciálu vybraných zemích a případových studií jsem využila internetových stránek organizace UNESCO, ale i anglické a české portály, weby a servery, které o Ekvádoru, Peru či Bolívii poskytují informace. Například internetové stránky *Galapagos Conservation Trust* poskytují cenné informace o Galapágách.

4. Komplexní geografická analýza regionu andských zemí

Tato kapitola obsahuje komplexní geografickou analýzu regionu andských zemí se zaměřením na vybrané země tohoto regionu, kterými jsou Ekvádor, Peru a Bolívie.

4.1. Fyzickogeografická analýza území

4.1.1 Ekvádor

Poloha

Ekvádor se nachází v rovníkové části Jižní Ameriky při pobřeží Tichého oceánu. Jeho rozloha je 283 560 km².² Ekvádor je přímořský stát, jehož výlučná ekonomická zóna na moři, kterou si nárokuje po stránce ekonomické je 242 308 km².³ Součástí Ekvádoru je souostroví Galapágy, které se nachází západně od pobřeží Jižní Ameriky v Tichém oceánu a jeho výlučná ekonomická zóna na moři, kterou si nárokuje po stránce ekonomické je 834 923 km².⁴ Souostroví je od pobřeží vzdálené asi 1 000 km a jeho rozloha je 8 000 km².⁵ Mezi sousedící státy Ekvádoru na pevnině patří Peru a Bolívie. Délka hranic s Peru je 1 420 km a délka hranic s Kolumbií je 590 km.⁶ Existenci výlučné ekonomické zóny souostroví Galapág sousedí Ekvádor na moři s Kostarikou.

Povrch

Ekvádor leží ve vnitřních tropech, na západě subkontinentu, v oblasti severních And. Člení se do tří velkých oblastí. Podél tichomořského pobřeží se rozprostírá západní nížina, kterou severojižním směrem protíná pobřežní Kordillera. Severní část, která je široká až 160 kilometrů, je tropicky horká a vlhká. Jižní část pobřeží, která je široká 40 až 50 kilometrů, je chladnější a suchá. Hospodářským centrem na pobřeží je největší ekvádorské město Guayaquil, které leží v široké, úrodné nížině. Z pobřeží se příkře zvedají velehorské Andy,

---

² CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Ecuador* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-21]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>>.

³ SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Ecuador* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21]. Dostupné z: <<http://www.seaaroundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=218>>.

⁴ SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Galapagos Islands (Ecuador)* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21]. Dostupné z: <<http://www.seaaroundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=219#>>.

⁵ GALAPAGOS CONSERVATION TRUST, *Explore the Galapagos Islands* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2008-02-21]. Dostupné z: <<http://www.gct.org/intro.html>>.

⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Ecuador* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-21]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>>.

Sierra, kterou tvoří dvě rovnoběžná velehorská pásma dlouhá asi 650 kilometrů. Západní Kordillera dosahuje výšky 4 000 až 4 500 metrů. Ve Východní Kordilleře, která je průměrně o 500 metrů vyšší, se tyčí Cotopaxi, nejvyšší činná sopka na světě, která je vysoká 5 897 metrů. Obě Kordillery od sebe odděluje příkop. Četné náhorní kotliny jsou hlavními oblastmi osídlení v horských oblastech. Východní Kordillera se příkře svažuje do východní nížiny v povodí Amazonky.⁷

V Ekvádoru se nachází několik sopek. Například vyhaslé Chimborazo (6 310 metrů), které je zároveň nejvyšší horou Ekvádoru, činná sopka Cayambe (5 790 metrů) a Sangay (5 230 metrů), již výše zmiňovaná sopka Cotopaxi (5 897 metrů) a mnohé další.

Vodstvo, podnebí a biota

Říční síť v Ekvádoru je poměrně hustá. Největší řeky (Napo, Pastaza, Zamora) patří do povodí Amazonky. Směrem k Tichému oceánu teče například řeka Daule, Vinces, Zapotal.

Klima v Ekvádoru je ve východní oblasti vlhké a tropické, na náhorních plošinách subtropické až mírné. Tropické pobřežní nížiny jsou ochlazovány studeným Peruánským proudem, který na jihozápadě způsobuje pokles srážek a i vegetace je na západě méně bujná.⁸ Teploty i srážky se však mění v závislosti na nadmořské výšce a poloze vůči oceánu.

Ekvádor je tropickou zemí. Je tedy bohatý na velké množství druhů zvířat a rostlin. Existuje zde okolo 25 tisíc druhů rostlin a každým rokem jsou objevovány další druhy. Žije zde přes 1 500 druhů ptáků a mezi přibližně 300 druhy savců můžeme nalézt opice, medvědy brýlaté, netopýry, lenochody, jeleny, zajíce, veverky, lišky, oceloty, jaguáry, pumy, lamy, pásovce, mravenečníky, divoké koně a prasata. Motýlích druhů existuje přes 4 500 a je zde přes tisíce druhů hmyzu.⁹

Na souostroví Galapágy se nachází velké množství endemitů.¹⁰ Vzácné jsou především želvy sloní, ale i tučňák galapážský, kormorán galapážský, lachtan galapážský, leguán mořský, leguán galapážský a mnoho dalších.

---

⁷ LAUER, C. *Lexikon zemí 5 - Amerika (Severní, Střední, Jižní a Karibik)*. Z němčiny přeložil Jiří Stach. 1. české vydání. Praha: Agentura Praga, 1994. ISBN 3-575-11788-8.

⁸ GARDNER, P., SCOTT, A., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Praha: Columbus ve spolupráci s Knižním klubem, 1994. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8. ISBN (Knižní klub) 80-7176-022-6.

⁹ KLYMCOVÁ, M. *Fauna a flora*[online], © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2008-02-26]. Dostupné z: <http://st.vse.cz/~XKLYM01/Fauna_a_flora.htm>.

¹⁰ endemit – druh, který vznikl a je rozšířen jen v určitém ohraničeném území a nikde jinde se nevyskytuje

Velmi významné jsou v Ekvádoru národní parky, z nichž nejznámějším a nejstarším národním parkem založeným v roce 1959 je Národní park Galapágy¹¹. Prvním národním parkem na pevnině se stal Národní park Cotopaxi. Mezi další národní parky v Ekvádoru dále patří například Národní park Sangay, Machalilla, Yasuní, Podocarpus, Sumaco Galeras. Národní park Sangay a Národní park Galapágy jsou zapsány na Seznamu světového přírodního dědictví UNESCO.¹²

Kromě výše uvedených národních parků je v zemi možné navštívit velké množství rezervací a chráněných území. Velká část nejdůležitějších ekvádorských ekosystémů nebo jejich části jsou tedy chráněny v některém z parků či rezervaci a ochránci se velmi snaží zabránit v chráněných územích těžbě ropy, chytání zvěře, rybolovu, těžbě dřeva nebo drahých kamenů. Jde jim především o zachování původní fauny a flory.

4.1.2 Peru

Poloha

Peru stejně tak jako Ekvádor leží na západním pobřeží Jižní Ameriky. Jeho rozloha je 1 285 220 km².¹³ Peru patří mezi přímořské státy a jeho výlučná ekonomická zóna na moři, kterou si nárokuje po stránce ekonomické je 815 915 km².¹⁴ Mezi sousedící státy Peru na pevnině patří Kolumbie, Ekvádor, Brazílie, Bolívie a Chile. Délka hranic s Kolumbií je 1 800 km dlouhá, s Ekvádorem 1 420 km, s Brazílií 2 995 km, s Bolívií 1 075 km a s Chile je hranice dlouhá 171 km.¹⁵

Povrch

Peru je tvořeno třemi odlišnými geografickými celky. Úzká pobřežní nížina Costa lemuje celé pobřeží Tichého oceánu. Rozprostírá se od Ekvádoru na severozápadě až k chilským hranicím na jihu. Velká část má charakter pouště, přerušované při ústí andských řek úrodnými náplavami, kde žije většina populace země. Velehorský systém And představuje

---

¹¹ GALAPAGOS CONSERVATION TRUST, *Explore Galapagos* [online], © 2008, poslední revize: neuvědlena [cit. 2008-07-26]. Dostupné z: <<http://www.gct.org/intro.html>>.

¹² WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage List* [online], © 1992-2008, poslední revize: 29. 7. 2008 [cit. 2007-07-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/>>.

¹³ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru* [online], © neuvědlen, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

¹⁴ SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ -Peru* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z: <<http://www.searounds.us/org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=604>>.

¹⁵ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru* [online], © neuvědlen, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

nejrozsáhlejší celek, který se rozšiřuje od Ekvádoru k bolivijským hranicím. V centrální oblasti Cordillera Blanca nalezneme nejvyšší horou Huascarán (6 768 m n. m.)¹⁶

Na jihu jsou dvě paralelní horská pásma ohraničují rozsáhlou náhorní plošinu nazývanou Altiplano. V jejím centru na hranici s Bolívií leží jezero Titicaca. Celá tato oblast je sužována častými zemětřeseními a v jejich důsledku i velkými sesuvy půdy. Andy se prudce sklánějí k severovýchodu a poté přecházející až do téměř liduprázdných tropických pralesů okrajů Amazonské nížiny.¹⁷

Vodstvo, podnebí a biota

Většina území Peru je odvodňována hustou říční sítí do Atlantského oceánu prostřednictvím řeky Amazonky. V Peru pramení obě její zdrojnice – Ucayali (jejíž nejdelsí zdrojnicí je řeka Apurímac, druhou zdrojnicí je řeka Urubamba) a Marañón. Do Tichého oceánu ústí krátké řeky s prudkým spádem. Na jihu Kordiller jsou bezodtoké pánve. Největší z nich je jezero Titicaca, které je nejvýše položenou vodní plochou nejen Peru ale i celého světa.¹⁸

Klima v oblasti Peru je vlhké a teplé. Podnebí náhorních plošin je mírné se sezónními srážkami, nejvyšší části patří do chladného sněžného pásma. Pobřežní oblasti, které jsou ovlivňované studeným Peruánským proudem, mají suché klima s častými mlhami. Nebezpečný jev El Niño, který se v této oblasti vyskytuje, vyvolává střídání teplých a studených vzdušných hmot nad mořem, přináší intenzivní srážky a často i velké záplavy a silný odnos půdy do moře. Změny teploty moře a plaveniny snižují objem pobřežního planktonu a způsobují úbytek ryb i mořského ptactva.

Fauna i flora je v Peru velmi rozmanitá. Pobřežní vegetace zahrnuje kaktusy i kosodřeviny a vysokohorské plošiny jsou porostlé travinami a piniovými křovinami. V tropických lesích na východě roste množství tvrdých dřevin, mezi které patří mahagon

---

¹⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru*[online], © neuveden, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

¹⁷ GARDNER, P., SCOTT, A., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Praha: Columbus ve spolupráci s Knižním klubem, 1994. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8. ISBN (Knižní klub) 80-7176-022-6.

¹⁸ ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

a divoké kaučukovníky. Ze zvířat zde žijí hlavně jaguáři, tapíři, pumy, činčily, vikuně, kondoři a moře je bohaté na ryby.¹⁹

Ochrana přírody je v Peru na poměrně dobré úrovni. Nachází se zde mnoho národních parků a rezervací. Mezi národní parky patří například Národní park Huascarán, který je zapsán na Seznamu světového přírodního dědictví UNESCO stejně tak i největší národní park Peru, Manú, kde je většina plochy přísně chráněna a turistické aktivity jsou zde omezeny. Dalším národním parkem, kde jsou turistické aktivity omezeny a který je zapsán na Seznamu světového přírodního i kulturního dědictví UNESCO je národní park Río Abiseo²⁰.

Mimo výše zmíněné oblasti nalezneme v Peru i řadu dalších chráněných území.

4.1.3 Bolívie

Poloha

Bolívie je vnitrozemským státem v centrální oblasti Jižní Ameriky. Jeho rozloha je 1 098 580 km². Mezi sousedící státy Bolívie patří Brazílie (délka hranice 3 423 km), Paraguay (750 km), Argentina (832 km), Chile (860 km) a Peru (1 075 km). Celková délka hranic je 6 940 km.²¹

Povrch

Bolívii lze rozdělit na dvě přírodní oblasti: na srázné Kordillery, které se nacházejí na západě And a jsou zčásti pokryté ledovci a na tropickou nížinu na východě, která je protkaná mnoha řekami. Bolivijské Andy se dělí na Západní a Východní Kodillery. Zasněžená Západní Kodillera se táhne od jezera Titicaca k jihu až do Argentiny. Nejvyššími štíty zde jsou Cerro de Tocopuri (5 833 m), Sajama (6 542 m) a nejvyššími vrcholy východní Kordillery jsou Illimani (6 402 m) a Illampu (6 368 m). Mezi oběma hřebeny se prostírá v průměrné výšce 3 800 metrů náhorní plošina Altiplano, která je pokryta jen sporou vegetací a horská pásma ji člení v kotliny. Nejdůležitější a největší kotlinou je v severním Altiplanu jezero Titicaca, z něhož patří Bolívii malá východní část. Jižní část Altiplana pokrývají slané pláně a močály.

---

¹⁹ GARDNER, P., SCOTT, A., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Praha: Columbus ve spolupráci s Knižním klubem, 1994. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8. ISBN (Knižní klub) 80-7176-022-6.

²⁰ WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage List* [online], © 1992-2008, poslední revize: 29. 7. 2008 [cit. 2007-07-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/>>.

²¹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook – Bolivia* [online], © neuveden, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bl.html>>.

Na východ od Altiplana se tyčí vrcholy Královské Kordillery vysoké přes 6 000 metrů například Ancohuma 6 430 metrů.²²

Vodstvo, podnebí a biota

Bolívie má hustou říční síť. Nejvýznamnějšími řekami jsou Beni, Mamoré, Pilcomayo. Centrem státu je Altiplano, bezodtoké území s velkými jezery. Mezi nejznámější patří jezero Titicaca a jezero Poopó.

Jezero Titicaca se nachází podél hranic Bólie a Peru. Je 196 kilometrů dlouhé, až 72 kilometrů široké a jeho plocha je 8 288 km². Leží v nadmořské výšce 3 810 metrů nad mořem. Průměrná hloubka jezera je 100 metrů, ale u východního okraje dosahuje hloubky až 180 metrů. Zajímavostí jezera jsou plovoucí rákosové ostrovy Uros. Celkem do jezera ústí dvacet pět řek. Největší z nich se jmenuje Ramis. Z jezera odtéká pouze řeka Desaguadero.²³

Směrem na jih od jezera Poopó se nacházejí obrovské solné pánve Salar de Uyuni a Salar de Coipasa.

Bolívie se nachází v tropickém pásmu. Klimatické podmínky jsou však v závislosti na nadmořské výšce a poloze velice rozdílné. Hojné srážky v období dešťů dostávají pralesy na východu země, průměrné srážky jsou v oblasti jezera Titicaca a minimální na jihozápadě země. Klimaticky mírnou oblastí je Altiplano.²⁴

Díky pomalému rozvoji průmyslu je velká část Bolívie v téměř panenském stavu. Nalezneme zde stáda lam a alpak, vikuně, vlky, lišky, jeleny, ale i plameňáky, jihoamerické pštrosy, kondory, pumy, tapíry, jaguáry. Především pak v oblasti Amazonie se nachází nejvíce druhů zvířat. Žijí zde různé druhy ještěrek, hadů, motýlů, hmyzu, papoušků, kolibříků, želv, krokodýlů, aligátorů, vykytují se zde i opice, medvědi, lenochodové a další různé druhy zvířat.

I flóra je v Bolívii velice rozmanitá. S klesající nadmořskou výškou přibývá i vegetace. Naleznete zde datlové palmy, kaktusy, eukalypty, mechy, kapradiny, zakrslé hlohy. Nížiny, které jsou v severní části země, jsou typické deštnými lesy, které jsou střídány rozsáhlými mokřady a otevřenými savanami.

---

²² LAUER, C. *Lexikon zemí 5 - Amerika (Severní, Střední, Jižní a Karibik)*. Z němčiny přeložil Jiří Stach. 1. české vydání. Praha: Agentura Praga, 1994. ISBN 3-575-11788-8.

²³ ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

²⁴ GARDNER, P., SCOTT, A., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Praha: Columbus ve spolupráci s Knižním klubem, 1994. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8. ISBN (Knižní klub) 80-7176-022-6.

V Bolívii se nachází velké množství národních parků a rezervací. Zmínila bych například Národní park Amboro, Národní park Sajama nebo Národní park Noel Kempff Mercado, který je zapsán na Seznamu přírodního dědictví UNESCO a je jedním z největších, nejkrásnějších a nejméně dotčených parků v povodí Amazonky.²⁵

---

²⁵ WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage List* [online], © 1992-2008, poslední revize: 29. 7. 2008 [cit. 2007-07-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/>>.

4.1.4 Celkové hodnocení přírodního potenciálu vybraných andských zemí

Ekvádor, Peru i Bolívie mají velké přírodní bohatství. Příroda v těchto oblastech skýtá pořád ještě neprobádaná území, která zatím pro člověka skrývají své neodhalené krásy.

Je zde mnoho chráněných území, aby se zabránilo zničení takovéto unikátní krajiny a také aby se ochránily vzácné druhy zvířat a rostlin, které v těchto oblastech žijí a rostou. Na některých místech žije ještě i dnes původní obyvatelstvo, které si chrání svou kulturu (například v oblasti jezera Titicaca žije několik indiánských kmenů).

Cestovní ruch je v některých oblastech omezen především z důvodu toho, aby se zabránilo devastaci přírody a nenarušila se přirozenost a krása těchto jedinečných scenérií.

4.2. Socioekonomická analýza území

4.2.1 Obyvatelstvo

Ekvádor

V Ekvádoru žije 13 755 680 obyvatel (červenec 2007). Věkové složení obyvatelstva je následující: 32,6 % tvoří obyvatelstvo mezi 0-14 roky, 62,3 % tvoří obyvatelstvo ve věku 15 – 64 let a 5,1 % obyvatelstva (2007). Věkový průměr v Ekvádoru u žen je 24,3 let, u mužů 23,4 let a celkový věkový průměr v Ekvádoru je 23,9 let. Celková gramotnost dosahuje 91 % a úředním jazykem je španělština. Na některých místech v zemi se ještě hovoří domorodými (indiánskými) jazyky hlavně pak kečujštinou. Náboženskou strukturou Ekvádoru tvoří z 95 % římská katolická církev a 5 % tvoří vyznavači jiného náboženství. V zemi je uznávána svoboda náboženského vyznání. Etnické složení obyvatelstva tvoří z 65 % mestici, z 25 % domorodé obyvatelstvo (Indiáni), z 7 % Španělé a ostatní a ze 3 % černoši.²⁶

Přestože před několika desetiletími obyvatelé Ekvádoru byli převážně koncentrováni v horské hornaté centrální oblasti, dnešní populace je rozčleněna téměř rovnoměrně mezi horskou oblast a pobřežní nížiny. Ve všech regionech se zvyšuje počet městského obyvatelstva na 60 %. Amazonský region na východě země zůstává řídce zalidněný a zahrnuje pouze 3 % populace.²⁷

Na pobřeží žije mj. několik skupin Indiánů stále svým domorodým způsobem života. Černoši žijí především v severní pobřežní provincii Esmeraldas. Amazonská pánev je osídlena původními domorodými kmeny zahrnující kmeny Jívaros, Záparos, Aucas, Secoyas a Cofanes.²⁸

Peru

Peru má 28 674 757 obyvatel (červenec 2007) z toho obyvatelstvo mezi 0-14 roky tvoří 30,3 % obyvatel, mezi 15-64 let je to 64,2 % a ve věku 65 let a více zde žije 5,4 % obyvatel (2007). Věkový průměr v Peru u žen je 25,8 let, u mužů 25,2 a celkový věkový průměr v Peru činí 25,5 let. Gramotnost v Peru dosahuje 87,7 % a úředním jazykem je zde

---

²⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Ecuador* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 6. 3. 2008, [cit. 2008-03-09]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>>.

²⁷ U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Background Note: Ecuador* [online], © neuveden, poslední aktualizace: leden 2008, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z: <<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/35761.htm>>.

²⁸ ENCYCLOPEDIA OF THE NATIONS, *Ecuador- Ethnic groups* [online], © 2007, poslední aktualizace: neuveden, [cit. 2008-03-09]. Dostupné z: <<http://www.nationsencyclopedia.com/Americas/Ecuador-ETHNIC-GROUPS.html>>.

španělština, kečujština a na některých místech země se hovoří ajmarštinou a indiánskými jazyky. Náboženská struktura v Peru je tvořena z 81 % římskými katolíky, 1,4 % tvoří adventisté, 0,7 % křesťané, 0,6 % ostatní a 16,3 % žádné náboženství popřípadě není přesněji specifikováno. Etnické složení obyvatelstva je tvořeno ze 45 % Indiány, 37 % obyvatel tvoří mestici, 15 % běloši, 3 % černoši, Japonci, Číňané a ostatní etnické skupiny.²⁹

Především ekonomický rozvoj, přístup ke vzdělání a sňatky přispívají ve velkém k migraci obyvatel z venkovských oblastí do městských.³⁰

Bolívie

Bolívie je jednou z nejméně rozvinutých zemí Jižní Ameriky a má ze všech třech vybraných andských zemí nejméně obyvatel a to 9 119 152 (červenec 2007). Ve věku 0-14 let zde žije 34,3 % obyvatel, ve věku 15-64 let 61,1 % a ve věku 65 let a více 4,6 % obyvatel (2007). Věkový průměr je v Bolívii u žen 22,9 let, u mužů 21,5 let a celkový věkový průměr se pohybuje okolo 22,2 let. Celková gramotnost v zemi dosahuje 86,7 % a úředními jazyky na území Bolívie jsou španělština, kečujština a ajmarština. Náboženství je v zemi zastoupeno z 95 % římskými katolíky a 5 % tvoří protestanti. Etnické složení obyvatelstva tvoří ze 30 % Kečuové, z 30 % mestici, z 25 % Ajmarové a z 15 % běloši.³¹

Společné znaky a zajímavosti Ekvádoru, Peru a Bolívie - oblast regionů, etnikum a suverenita

Až do poloviny 19. století měly Ekvádor, Peru a Bolívie mnoho společného z hlediska rozložení obyvatelstva. Většina lidí žila v horách (*Sierra*) v převážně indiánských společnostech. Východní regiony (*Oriente*) byly řídce osídleny indiánskými kmeny, které se kulturou lišily od skupin indiánů žijících v horách. Vládnoucí vrstva, prohlašující se za potomky španělských kolonistů, byla nevelká. Populace míšenců byla velká, avšak značně početnější byla populace Indiánů.³²

Přístavy, přímořská města a velkoměsta byla relativně malá. Poté přišel rozmach vývozu spojený s těžbou nerostů. Díky guánu, od 40. let 19. století, mohla peruánská vláda investovat ve zchátralé Limě. Nitráty přinesly zisk Bolívii a Chile, ale přinesly i neshody, které vedly k válce.

---

²⁹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 20. 3. 2008, [cit. 2008-03-28]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

³⁰ U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Background Note: Peru* [online], © neuveden, poslední aktualizace: březen 2008, [cit. 2008-03-28]. Dostupné z: <<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/35762.htm>>.

³¹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Bolivia* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 20. 3. 2008, [cit. 2008-03-28]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bl.html>>.

Export a industrializace ve 20. století, v přímořských městech Ekvádoru a Peru, lákaly migranty (přistěhovalce) z horských oblastí (*Sierry*) do měst na pobřeží. Jak se lidé stěhovali z jednoho regionu do druhého, udržovali některé kulturní zvláštnosti svých indiánských společností, avšak mnoho z nich upustilo od tradičního oblečení a většina z nich začala užívat španělštinu místo jazyků rozšířených ve vysočinách (kečujština, ajmarština). Přistěhování z horských do přímořských oblastí bylo mnohdy přeměnou indiána na míšence.³²

Relativní důležitost horských oblastí v Bolívii, Peru a Ekvádoru z hlediska počtu obyvatel a ekonomické aktivity klesla. Životní podmínky v horských oblastech jsou na nižší úrovni.

Bolívie nemá pobřeží, kam by se mohli migranti stěhovat, ale má cesty, které směřují přes celý východ země (*Oriente*). Město Santa Cruz roste rychleji, než jakákoliv městská území v Altiplanu nebo v *Sieře*. Spory týkající se těžby ropy a zemního plynu ve východní části země (*Oriente*) rozdělují Bolívii, protože zájmy země a etnických skupin se rozchází.

Bolívie má mnoho indiánských kultur. Patří mezi ně Guaraní, Ajmarové a Kečuové. Dobře organizovaní Ajmarové mají negativní pohled na těžbu bolivijských nerostných zdrojů zahraničními společnostmi a Ajmarové, žijící v regionu El Alto, jsou dost blízko La Paz, takže mohou narušit dopravu na některých cestách vedoucích do hlavního města. Ajmarové v regionu El Alto argumentují, stejně jako mnoho ostatních, že nerostné suroviny zdroje by neměly být využívány nikým jiným než Bolívii, aby se její životní podmínky zlepšily.³²

Ve východní části země (*Oriente*), kde se nachází většina ložisek ropy a zemního plynu, populace roste díky imigraci. Těžba nerostných zdrojů je potřebná pro zvýšení ekonomického růstu a pro další vývoz ropy a zemního plynu do Brazílie a Argentiny.

Jediná otázka týkající se zemního plynu, na které se Bolivijci shodnou je, že jestliže bude zemní plyn čerpán z dalších rozlehlých nalezišť, jeho nadbytek by neměl opustit zemi skrze plynovod vedoucí do stanice v Chile (bývalý bolivijský přístav – nyní chilské území).

Ropa a zemní plyn nejsou jedinou spornou otázkou, která rozděljuje Bolívii. Vládnoucí vrstva přijala pomoc od Spojených států amerických, aby podpořila likvidaci pěstování koky. Pěstitelé koky (Kečuové, Ajmarové a míšenci) se brání tím, že blokují cesty a vytvářejí politickou nestabilitu v zemi. Etnické a ekonomické síly způsobují rozpad Bolívie, které je stále obtížnější vládnout.³²

---

^{32, 33} BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th ed. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s. ISBN 0-471-63095-0.

4.2.2 Sídla, hospodářství

Na úvod této kapitoly bych uvedla, že Ekvádor, Peru a Bolívie jsou závislé na exportu primárních produktů, které mají na světových trzích velmi nestálé ceny, což zpravidla vede k ekonomickým potížím těchto zemí. V Peru se jedná především o měď, stříbro, železo, ropu ale také o rybí maso. V Bolívii je to cín, zinek, ropa, sojové boby. Ekvádor je závislý především na vývozu ropy, ryb, krevet a banánů. Ekvádor stejně tak i Peru a Bolívie nemají velký průmyslový sektor.³³

Ekvádor, Peru a Bolívie – každá z těchto zemí prošla válečným obdobím diktatury koncem 60. a 70. let. V roce 1969 se tyto tři země sjednotili do tzv. Andské komunity národů dříve zvané Andský pakt nebo též Andská skupina (členy jsou mimo vyjmenovaných zemí i Kolumbie a Venezuela). Na začátku 21. století stály tyto země před velkými ekonomickými problémy.³⁴

Ekvádor

Hlavním městem a politickým centrem Ekvádoru je Quito. Guayaquil je finančním a obchodním centrem země a město Cuenca je v Ekvádoru centrem kultury. Mezi další důležitá a strategická města patří přístavní města Manta a Esmeralda, které jsou důležité z hlediska mezinárodního obchodu.

Ekvádorská ekonomika je především založená na zemědělství, těžbě a rybolovu. Ropa je hlavním zdrojem zahraniční měny Ekvádoru. Ropný výzkum začal v Ekvádoru na poloostrově Santa Elena v první čtvrtině 20. století a těžba ropy se proto stala pro Ekvádor velmi významnou. Ekvádor má obrovské přírodního bohatství. S velkou pravděpodobností jsou velké zásoby zemního plynu v zálivu Guayaquil.

Zemědělskými plodinami důležitými pro ekonomiku země jsou banány (Ekvádor je největší vývozce banánů na světě), káva, kakao, rýže, brambory, maniok, cukrová třtina, citrusy a zelenina a poslední dobou i květiny. Chová se zde skot, hovězí dobytek, ovce, prasata. Důležitý je také rybolov (krevety, tuňáci) a těžba dřeva.

V Ekvádoru převládá průmysl potravinářský dále pak chemický, textilní, kožedělný, dřevozpracující. Hlavním průmyslovým centrem je Guayaquil a jeho okolí a Quito, které je druhým nejdůležitějším centrem průmyslu. Téměř tři čtvrtiny ekvádorské ekonomiky je

---

³⁴ KIRBY, Peadar. *Introduction to Latin America: twenty-first century challenges. 1st ed. London: Sage, 2003. 229 s. ISBN 0-76197373-7.*

soustředěno v těchto oblastech. Cestovní ruch je v Ekvádoru jedním z nejdůležitějších zdrojů příjmů.

Vláda se snaží o koordinovaný rozvoj turistického sektoru a to hlavně v oblasti pobřeží a vnitrozemských pralesech, kde by se začala více rozvíjet ekoturistika. Zákon o rozvoji turistiky poskytuje značné stimuly pro národní a zahraniční investice. Příjmy z cestovního ruchu mají rostoucí trend. Důležité role hrají v oblasti služeb zejména finanční služby, obchod, hotelnictví, doprava a spoje. Tyto služby představují 41 % tvorby hrubého domácího produktu.³⁵

Na souostroví Galapágy, které byly vyhlášeny národním parkem, je cestovní ruch limitovaný. Ekvádorská vláda se snaží s úspěchem zapojovat místní obyvatelstvo do Programu ochrany přírody. Například z některých lovců a rybářů se stali průvodci. V důsledku omezení cestovního ruchu na Galapágách vzniká přirozený přetlak poptávky. Pohyb turistů v této oblasti je regulován množstvím vydaných licencí pro lodě provozující komerční plavby.³⁶

Také ruční práce a její výrobky jsou v Ekvádoru vyráběny ve velkém množství. Ekvádorské ručně vyrobené výrobky jsou vyváženy na mezinárodní trhy po celém světě.

V roce 2000 Ekvádor zavedl americký dolar jako svou oficiální měnu, aby se pokusil stabilizovat svůj finanční systém (dřívější měna Ekvádoru sucre). Dolarizace ekonomiky přispěla k vylepšení ukazatelů makroekonomiky (např. snížení inflace z 91 % ročně před dolarizací na úroveň 2 - 4,36 % v posledních letech). Na straně druhé dolarizace způsobuje všeobecné zdražení a snižuje konkurenceschopnost ekvádorských výrobků při vývozu.³⁷

---

^{35, 37} MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, *Ekvádor* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 1. 4. 2008 [cit. 2008-04-04]. Dostupné z:

<<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={7929D793-225B-4D90-862A-AA12B698EA18}>>.

³⁶ BROUČEK, Michal. *Vzpomínky na Galapágy* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 11. 10. 2007 [cit. 2008-04-04]. Dostupné z: <<http://www.hedvabnastezka.cz/cestopisy/vzpominky-na-galapagy-1>>.

Peru

Lima, která se nachází na pobřeží Tichého oceánu, je hlavním městem Peru a také důležitým obchodním centrem. Dalšími významnými městy v Peru jsou Cuzco, Arequipa, Trujillo, Chiclayo, Piura, Iquitos a další.

Důležitými zemědělskými plodinami, které se v Peru pěstují jsou káva, bavlna, cukrová třtina, rýže, brambory, kukuřice a koka.

Pěstování koky je problémem nejen v Peru, ale téměř všech andských zemí. Snahou je omezení produkce koky a zamezení jejímu zneužívání k výrobě kokainu. Koka je tradiční zemědělskou plodinou, která se v Peru pěstuje již po staletí a má široké využití. V současnosti je bohužel významná především pro obchod s drogami. Především díky nátlaku Spojených států amerických, které jsou hlavním odbytištěm pro kokain z andských zemí, se hlavním tématem stává omezení zemědělské plochy oseté kokou. V Peru sice existují programy a projekty pro pěstování alternativních plodin, které by nahradily zemědělcům koku, velkým problémem je však malá výnosnost těchto plodin ve srovnání s výnosností koky. Proto se téma koky stává zdrojem nesčetných sociálních protestů jejich pěstitelů nejen v Peru.³⁸

Významná je výroba mléčných výrobků, chov hovězího dobytka a rybolov. Z nerostného bohatství je významná těžba oceli, rud železa, ropy a zemního plynu, zinku, stříbra, mědi a význam má i rybolov a zpracování ryb.

Průmysl zde nalezneme potravinářský, kožedělný, textilní, hutnický, strojírenský a chemický.

Zdá se, že posledních několik let ekonomika v Peru mírně roste a cestovní ruch v zemi zvyšuje svoji roli natolik, aby se stal významnou složkou ekonomiky Peru. Vláda se snaží přilákat co největší počet turistů, přesto stále velkou překážkou zůstává nerozvinutá infrastruktura.³⁸

---

³⁸ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, *Peru* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 30.6. 2005 [cit. 2008-04-11]. Dostupné z: <<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={755DD9A8-B474-4D9A-BE4D-3AC4C8B1C8DB}>>.

Bolívie

Bolívie je mimo jiné zvláštní tím, že má dvě hlavní města. Sucre je konstituční hlavní město, ve kterém sídlí justice (soudnictví) a La Paz je administrativní (správní) hlavní město Bolívie a místem, kde sídlí vláda. La Paz je také nejdůležitějším obchodním centrem v Bolívii. Mezi další města patří Santa Cruz, Trinidad, Oruro, Cochabamba, Potosí a další.

Přestože je Bolívie bohatou zemí na přírodní zdroje jako je cín, wolfram, antimon, síra, měď, železo, ropa, zemní plyn, stříbro, zlato a významná je i těžba dřeva, byla tato země silně zasažena zhroucením tradiční těžby cínu v roce 1986 na které byla její ekonomika dlouho závislá.³⁹

Průmysl zde je především hutnický, potravinářský, textilní a kožedělný. Významné jsou také rukodělné výrobky. Mezi pěstované zemědělské plodiny v Bolívii patří káva, koka, bavlna, kukuřice, cukrová třtina, rýže, brambory, sojové boby.

Listy koky z kterých se zpracovává kokain, jsou tradiční úrodou andských vysočin. Nejen Bolívie, ale i Kolumbie a Peru dodávají do celého světa koku a produkce kokainu je odhadována na 550 tun ročně. Od poloviny 90. let v Peru i Bolívii produkce koky klesá. Je to způsobeno především v důsledku zavedení účinných rozsáhlých kontrol a také díky zavedení přísných opatření na nezákonné obchodování.³⁹

V současné době se v Bolívii nejvíce diskutuje o nynějším a zároveň prvním indiánském prezidentovi Evo Moralesovi, který po nástupu do své funkce v lednu 2006 například zestátnil místní plynářský průmysl a prosadil výrazné změny v ústavě, které dají centrální vládě větší možnosti při rozdělování zisků z nerostného bohatství nacházejícího se zejména na východě země. Indiánští obyvatelé žijící v západních horských oblastech Bolívie současného prezidenta bez větších výhrad podporují, zatímco lidé z východu jsou spíše proti prezidentovi. Bohaté regiony v zemi mezi které patří Pando, Beni, Santa Cruz a Tarija vyhlásili v prosinci minulého roku autonomii (podle ní by výnosy z těžby plynu, ropy a železa zůstaly na bohatém východě země). Prozatím se východ země zcela odtrhnout nechystá, ale požaduje přebudování Bolívie na federální republiku.⁴⁰

---

³⁹ KIRBY, Peadar. *Introduction to Latin America: twenty-first century challenges. 1st ed.* London: Sage, 2003. 229 s. ISBN 0-76197373-7.

⁴⁰ iDNES.cz (Tomáš Nídr), *Východ Bolívie vyhlásil autonomii. Nechce Moralesovy reformy*[online], ©1998-2008, poslední aktualizace 17. 12. 2007 [cit. 2008-04-14]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/vychod-bolivie-vyhlasil-autonomii-nechce-moralesovy-reformy-pu3-/zahranicni.asp?c=A071217_094953_zahranicni_ad>.

4.3. Kulturní potenciál území

4.3.1 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Ekvádoru

Z kulturněhistorických památek v Ekvádoru bych se především zaměřila na památky, které jsou zapsány na Seznam kulturního dědictví UNESCO.

Patří mezi ně historické centrum hlavního města Ekvádoru Quito. Město leží na úpatí vulkánu Pichincha a řadí se mezi jedno z historicky nejdůležitějších měst Jižní Ameriky. Ve městě nalezneme nádherné barokní, renesanční, klasicistní domy, kostely a kláštery, které byly postaveny v době kolonizace. Dnešní město bylo založeno na ruinách inckého města v roce 1534. V současné době se zde zlepšuje turistická infrastruktura a služby pro turisty. Quito se dělí na tři části. První částí je Staré město s dlouhými úzkými kamennými ulicemi a s patrným vlivem španělské kultury, druhou částí je moderní Quito, kde jsou administrativní budovy, letiště, banky, obchody a ambasády. Třetí částí je jižní část města, kde žije hlavně střední vrstva obyvatel. Nejvíce památek nalezneme v blízkosti náměstí *Plaza de la Independencia*, kde stojí sídlo vlády *Palacio de Gobierno* a katedrála, která byla postavena v roce 1562 a je nejstarší v Jižní Americe. Dále zde nalezneme kostel *El Sagrario*, klášter *San Augustin*, kostel *La Compañía*, jenž je jedním z nejzdobnějších kostelů v Ekvádoru. Z muzeí bych jmenovala například muzeum ekvádorského malíře Guayasamína *Museo Guayasamín*, *Museo Amazónico*, *Museo de Arte e Historia*, *Museo de Arte Colonial* a další.⁴²

Dalším významným městem v Ekvádoru, které je zapsané na Seznamu kulturního dědictví UNESCO, je město Cuenca. Toto město bylo založeno Španěly v roce 1557.⁴¹

Cuenca je město plné krásných kamenných ulic, starobylých domů a katedrál. Z muzeí lze navštívit *Museo del Banco Central*, *Museo de las Culturas Aborígenes*, *Museo de las Coceptas* a další. Na náměstí *Plaza de San Sebastian* stojí stejnojmenný kostel San Sebastian. V okolí města se nachází i archeologické naleziště.⁴²

Toto je pouze několik významných památek v Ekvádoru. Dále lze navštívit například města Riobamba, Otavalo, Loja nebo Ibarra a jejich okolí i mnohá další města s jistě neméně zajímavými památkami.

---

⁴¹ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage* – Historic Centre of Santa Ana de los Ríos de Cuenca [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/863>>.

⁴² SOPKA.CZ, *Ekvádor* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvěděna [cit. 2008-04-16]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=67&Klic=11412>, <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=67&Klic=11419>.

Kulturní události v Ekvádoru

Velká část významných svátků a slavností se týká především liturgického římskokatolického kalendáře. Především v indiánských vesnicích se slaví mnoho indiánských svátků a karnevalů a zpravidla jde o velkolepou podívanou.

Z významných slavností konaných během roku v Ekvádoru bych vybrala Karneval, který se koná v únoru. Jde o jeden z nejoblíbenějších svátků v zemi doprovázený mnoha ohňostroji, průvody, tancem a zpěvem. V březnu či dubnu se slaví Velikonoce a Svatý týden. Koná se zde hodně náboženských procesí. Slaví se Svatý čtvrtek, Velký pátek, Svátá sobota a Velikonoční neděle. V květnu se koná oslava bitvy u Pichincha (tato bitva osvobodila zemi od Španělů v roce 1822). V srpnu se slaví v zemi první Den nezávislosti, v říjnu se pak slaví Den nezávislosti Guayaquilu a v listopadu se slaví Den nezávislosti Cuency. Následuje oslava Vánoc a Nového roku.⁴³

4.3.2 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Peru

Peru má obrovské množství kulturně historických památek, a proto se v následující kapitole zmíním především o těch nejvýznamnějších.

Je to především hlavní město Lima, jejíž historické centrum a kostel *San Francisco* s přilehlým klášterem stejného jména jsou zapsány na Seznamu kulturního dědictví UNESCO.⁴⁴

Město bylo založeno v 16. století Franciscopem Pizarrem. V současné době v Limě nalezneme velké množství muzeí, kostelů, koloniálních budov i památníků. Z muzeí lze tedy v Limě navštívit například *Museo de la Nación*, kde nalezneme krásné modely hlavních památek a zřícenin v Peru a také výstavu o peruánské archeologii. Dalším muzeem je *Museo de Oro del Peru*, což je muzeum zlata a války a je svými sbírkami považováno za jedno z nejlepších na světě. Muzeum, kde najdeme kolekce keramiky z celého Peru se jmenuje *Museo Rafael Larco Herrera*. Mezi další muzea v Limě patří *Museo de Arte*, *Museo Amano*, *Museo de la Electricidad*, *Museo Taurino*, *Museo de la Inquisición*, *Museo de la Cultura Peruana*, *Museo Filatélico*, *Museo Nacional de la República* a mnohé další.⁴⁵

---

⁴³ MINISTERIO DE TURISMO, *Ecuador* [online], © neuveden, poslední aktualizace neuvedena [cit. 2008-04-16].

Dostupné z: <http://www.turismo.gov.ec/index.php?option=com_content&task=view&id=472&Itemid=1>.

⁴⁴ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historic centre of Lima* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/500>>.

⁴⁵ SOPKA.CZ, *Peru* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvedena [cit. 2008-04-15]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=185&Klic=11441>.

Z významných zdejších kostelů bych jmenovala katedrálu *La Catedral*, kde jsou umístěny pozůstatky Francisca Pizarra. Hlavní náměstí v Limě, kde se nachází zmiňovaná *La Catedral*, se nazývá *Plaza de Armas* (nebo také novější název *Plaza Mayor*) a nejstarší stavbou je zde bronzová fontána z roku 1650. Na náměstí stojí také Arcibiskupský palác, městská radnice, budova vlády *Palacio de Gobierno* a jezdecká socha Francisca Pizarra.⁴⁶

Dalším významným městem ve kterém lze nalézt kulturněhistorické památky je město Arequipa, jehož historické centrum je zapsáno na Seznamu kulturního dědictví UNESCO. Pro Arequipu je typickým prvkem stavební materiál tzv. bělostný kámen sillar, který je vulkanického původu.⁴⁷

Město Cuzco a jeho okolí, jež se stalo jednou z největších turistických atrakcí celé Jižní Ameriky, je podrobněji popsáno v případové studii číslo dvě (podkapitola 5.2.).

Také město Nazca, v jehož blízkosti se nacházejí záhadné Nazkaské linie, se rychle rozvíjí a Nazkaské linie, obrazce na aridní pobřežní planině, jsou zapsány na Seznamu kulturního dědictví UNESCO.⁴⁸

Trujillo je město nacházející se v oblasti severního Peru. Mimo muzeí, kostelů a koloniálních domů se zde nachází především mnoho archeologických památek. V bezprostřední blízkosti města jsou tři hlavní archeologické oblasti. První a zároveň nejdůležitější z nich jsou mocné zříceniny velkého města Chan Chanu, které je zapsáno na Seznamu kulturního dědictví UNESCO. Na úpatí kopce *Cerro Blanco* stojí největší pyramidy z nepálených cihel *Huaca del Sol* a *Huaca de la Luna*. Ve třetí oblasti je možné navštívit pozůstatky předinckých zavodňovacích kanálů, chrámy a zříceniny původních osad.⁴⁹

V Peru je opravdu mnoho míst, kde lze najít mnoho zajímavých a významných kulturněhistorických památek, které stojí za pozornost turistů.

Kulturní události v Peru

Státní svátky, karneval a místní slavnosti jsou v Peru považovány za velice důležité události. Obyvatelé Peru slaví vždy velice otevřeně a s chutí. Možná proto tyto kulturní akce

---

⁴⁶ SOPKA.CZ, *Peru* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvedená [cit. 2008-04-15].

Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=185&Klic=11441>.

⁴⁷ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historical Centre of the City of Arequipa* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1016>>.

⁴⁸ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Lines and Geoglyphs of Nasca and Pampas de Jumana* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/700>>.

⁴⁹ JENKINS, Dilwyn. *Peru*. Přeložili Lucie a Jiří Potůčkovi. 1. vyd. Brno: Jota, 2002. 549 s. ISBN 80-7217-047-3.

přitahují pozornost návštěvníků a turistů. Nejdůležitější státní svátky jsou v období Velikonoc, Vánoc a v říjnu.

V Peru se každý rok koná velké množství náboženských slavností a festivalů. Asi nejvíce oslav je v Cuzcu. Zde lze navštívit křesťanské oslavy ale i incké festivaly jako je například největší festival v Cuzcu „*Inti Raymi*“. V říjnu se slaví v hlavním městě Peru v Limě. Město ožije procesími na počest „Našeho pána zázraků“. Tato slavnost připomíná neustále hrozící nebezpečí zemětřesení. Zpravidla koncem února je doba Karnevalu, při kterém se slaví téměř po celém Peru.⁴⁹

Další oslavou je například Velikonoční Svatý týden, kdy se pořádají velká procesí po celém Peru a v květnu se oslavuje *Fiesta de la Cruz* (Slavnost kříže). Tato slavnost se oslavuje po celém Peru jako připomenutí starých peruánských agroastronomických rituálů a katolického ročního cyklu. V červnu začínají oslavy svátku Božího těla, který je oslavován mohutnými procesími a fiestami po celé zemi. I nejmenší usedlosti v Peru mají mnohdy sérii svých vlastních oslav, při kterých je oslavován místní patron. Tyto oslavy bývají pro místní obyvatele velmi důležité.⁵⁰

4.3.3 Kulturněhistorické památky a kulturní události v Bolívii

Také Bolívie má řadu kulturněhistorických památek. Mezi ty nejvýznamnější patří historické město Sucre, město Potosí, dále pak památka s názvem Jezuitské misie v Chiquitos, archeologická naleziště Tihuanaco (Tiwanaku) či El Fuerte Samaipata.

Všechny výše zmíněné památky jsou zapsány na Seznamu světového a kulturního dědictví organizace UNESCO.

Historické město Sucre, první hlavní město Bolívie, bylo založeno Španěly v první polovině 16. století. Město Sucre patří k nejkrásnějším městům Jižní Ameriky. Nachází se zde mnoho zchovalých památek z 16. století mezi které patří například kostely San Lázaro, San Francisco, Santo Domingo, najdeme zde mnoho muzeí apod. Ve městě je patrné, jak se archeologické tradice místních obyvatel promíchaly se styly, které byly dovezeny z Evropy.⁵¹

Město Potosí bylo založeno v 16. století a bylo pokládáno za největší průmyslovou oblast na světě v té době. Město se také proslavilo bohatými nalezišti stříbra. Na Seznam

---

⁵⁰ JENKINS, Dilwyn. *Peru*. Přeložili Lucie a Jiří Potůčkovi. 1. vyd. Brno: Jota, 2002. 549 s. ISBN 80-7217-047-3.

⁵¹ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historic City of Sucre* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/566>>.

světového kulturního dědictví bylo zapsáno v roce 1987. Ke zdejším zajímavostem patří například koloniální centrum města s mnoha kostely a stříbrné doly v Cerro Rico.⁵²

Další neméně významnou památkou jsou Jezuitské misie v Chiquitos. Jedná se o šest pozůstalých misií, které byly založeny Jezuity mezi lety 1696 a 1760. Mezi těchto šest pozůstalých misií patří Misie San Francisco Javier, Concepción, Santa Ana, San Miguel, San Rafael a San José.⁵³ (Pozn.: V době kolonizace Latinské Ameriky bylo její součástí obracení víry indiánských kmenů na křesťanskou víru. Do Latinské Ameriky se tak vydávali evropští misionáři a zakládali zde misionářské stanice).

Také město Tihuanaco (Tiwanaku), mocné pre-hispánské impérium, je významnou památkou Bolívie. Nachází se na břehu jezera Titicaca. Jeho velkolepé pozůstatky vypovídají o kulturní a politické důležitosti předincké civilizace, která se výrazně liší od jakékoli z ostatních pre-hispánských říší Ameriky.⁵⁴ Dnes je Tiwanaku nejznámější bolívijské archeologické naleziště, kde nalezneme například ruiny kamenných chrámů, svatyní a nebo tzv. Sluneční bránu.

Mezi další památku patří archeologické naleziště *Fuerte de Samaipata*, které se skládá ze dvou částí. Mezi první část patří kamenný kopec s mnoha vytesanými obrazci. Toto místo pravděpodobně sloužilo pro náboženské obřady dávných civilizací. Druhou část tvoří administrativní a residenční oblast.⁵⁵

Kromě výše uvedených památek lze v Bolívii navštívit ještě celou řadu dalších měst a památek. Zmínila bych ještě například město La Paz, kde se nachází vládní palác, budova kongresu, katedrála, indiánské tržiště a další neméně zajímavá místa.

Kulturní události v Bolívii

Také v Bolívii se konají a oslavují během kalendářního roku různé svátky, slavnosti a kulturní události často spojené s náboženstvím, různými historickými momenty či významnými dny.

Z poměrně velkého množství oslav, slavností a svátků bych zmínila především karnevalové oslavy, které se konají na přelomu února a března po celé zemi. Dalším velkým svátkem v zemi je *Festividad de Nuestro Señor Jesús del Grand Poder* konaný na přelomu

---

⁵² UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – City of Potosí* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/420>>.

⁵³ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage- Jesuit Missions of the Chiquitos* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/529>>.

⁵⁴ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage - Tiwanaku* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/567>>.

⁵⁵ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Fuerte de Samaipata* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/883>>.

května a června na počest velké síly Ježíše Krista. Dvacátého čtvrtého června se slaví celonárodní svátek s názvem *San Juan Batista* a šestého srpna se bouřlivě oslavuje Den nezávislosti. Dále se slaví řada svátku, které jsou rozšířeny například pouze v určité oblasti země. Jde například o slavnost *La Santísima Trinidad*, který se slaví v červnu ve městě Trinidad či o slavnost konanou v srpnu v San Lorenzo v oblasti Tarija. Jedná se o festival s tanečníky a tradičními nástroji.⁵⁶

---

⁵⁶ SOPKA.CZ, *Bolívie* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvědlena [cit. 2008-07-20]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=21&Klic=11312>.

4.4. SWOT analýza

Silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení mající vliv na cestovní ruch v Ekvádoru, Peru a Bolívii.

S – strengths (silné stránky)

W – weaknesses (slabé stránky)

O - opportunities (příležitosti)

T – threats (hrozby)

Silné stránky	Obrovský přírodní a kulturní potenciál vybraných zemí.
	Významné kulturněhistorické památky nacházející se na území těchto zemí.
	Krajinářsky velmi hodnotná území (národní parky, přírodní rezervace,...).
	Oblasti s výjimečnou flórou a faunou (zejména souostroví Galapágy), udržovaná krajina.
	Barvitý folklór místních obyvatel.
	Podpora vlády rozvíjet cestovní ruch (zejména v Peru).
	Bohatá historie těchto zemí.
	Dosud nenavštívené (panenské) oblasti v těchto zemích skýtají možnosti pro turisty, kteří chtějí zažít dobrodružství.
	Výzva pro soukromé subjekty (např. cestovní kanceláře) nalákat turisty do ještě poměrně málo známých zemí z hlediska cestovního ruchu → příliv investic do těchto zemí.

Slabé stránky	Nedostatečná kapacita a nízká úroveň poskytovaných služeb v oblasti cestovního ruchu (nedostatečná infrastruktura).
	Pašování drog, problémy s korupcí a kriminalitou.
	Aktivní sopečná činnosti doprovázená katastrofálními sesuvy, zemětřesení.
	El Niño (vyvolává střídání teplých a studených vzdušných hmot nad mořem, přináší intenzivní srážky a často i velké záplavy a způsobuje silný odnos půdy do moře).
	Klimatické rozdíly andských oblastí, problémy s aklimatizací (například vlhké tropy peruánské Amazonie v kontrastu s vysoko položenými městy v Andách např. Cuzco).
	Nedostatek stabilizovaných podnikatelských subjektů.
	Špatná dopravní dostupnost oblastí a jejich odlehlost.
	Velká část obyvatelstva těchto zemí žije pod hranicí chudoby.
	Vnitropolitické nepokoje a velké sociální rozdíly: bohatí x chudí (zejména v Bolívii).

Příležitosti	Díky rozvoji cestovního ruchu vznikne řada nových pracovních míst.
	Větší propagace zemí vlivem zvyšování počtu turistů, zvýšení úrovně poskytovaných služeb.
	Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva, investice do vzdělání.
	Rozvoj ekoturistiky.
	Cestovní ruch se může stát jednou z důležitých a významných složek ekonomik těchto zemí.
	Poznání nových dosud neprobádaných oblastí, seznámení se s novou kulturou.
	Přilákání nových investorů do těchto zemí a navázání nové spolupráce.
	Rozšíření nabídky služeb (vznik nových produktů a služeb).

Hrozby	Ekonomická a politická nestabilita zemí.
	Ohrožení a ničení krajinářsky velmi hodnotného území a životního prostředí v zemi.
	Nedostatek financí na rozvoj materiálně-technické základy (na ubytovací, stravovací, sportovně-rekreační zařízení) a na údržbu památek.
	Nezájem turistů o služby cestovního ruchu v těchto oblastech, nedůvěra v poskytované služby.
	Sopečná činnost, zemětřesení, sesuvy půdy.
	Zdravotní rizika.
	Občanská válka.
	Podcenění významu kvality poskytovaných služeb.

5. Případové studie

5.1. Případová studie 1 – přírodní atraktor kategorie UNESCO

Národní park Galapágy

Souostroví Galapágy, jedna z provincií Ekvádoru, se nachází v Tichém oceánu asi 1 000 km od pobřeží Jižní Ameriky. Jeho rozloha je kolem 8 000 km² a žije zde okolo 18 000 obyvatel. Hlavním městem je Puerto Baquerizo Moreno na ostrově San Cristobal, ale největším městem je Puerto Ayora na ostrově Santa Cruz. V roce 1959 Ekvádor označil 97 % plochy souostroví za Národní park.⁵⁷

Národní park Galapágy byl na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví organizace UNESCO zapsán v roce 1978 a v roce 2007 byl dokonce zapsán na Seznam světového dědictví, které je v ohrožení. Devatenáct ostrovů bylo nazváno „unikátním živým muzeem“ a je ukázkou jedinečného vývoje. Souostroví se nachází na soutoku tří oceánských proudů a žije zde velké množství jedinečných druhů rostlin a především pak živočichů. Galapágy se nachází v oblasti, kde se prolíná jak seismická, tak i sopečná činnost. Procesy těchto činností ostrovy vytvořily. Nejen díky těmto procesům ale i vlivem izolace souostroví od kontinentu se na ostrovech vytvořil jedinečný ekosystém. Tento unikátní ekosystém inspiroval Charlese Darwina k jeho evoluční teorii o přírodním výběru.⁵⁸

Asi snad nejvíce je toto souostroví známé díky své zvířecí populaci. Turisté, kteří ostrov navštíví, zde mohou na vlastní oči pozorovat, jak tyto unikátní druhy žijí ve svém přirozeném prostředí. Některé endemické druhy žijící na Galapágách jsou nyní blízko vyhynutí, a proto se hlavní prioritou stává hlavně jejich ochrana. Při návštěvě Galapág je důležité dodržovat pravidla, která jsou zde stanovena, aby byla zajištěna ochrana a bezpečnost zvířat a jejich prostředí i v dalších letech.⁵⁹

Mezi nejznámější druhy na Galapágách patří jednoznačně želva sloní, leguán mořský, lachtan galapážský a překvapivě zde žije i tučňák, přesněji tučňák galapážský, který zde v teplých vodách žije po celý rok. Tyto tučňáci tak patří mezi nejseverněji žijící tučňáky na světě.⁵⁹

Dále je zde možné spatřit velké množství druhů ptáků, ryb, motýlů ale také rostlin. Někteří ptáci se na Galapágy pravděpodobně dostali díky silným větrům, které je sem zanesly.

---

⁵⁷ GALAPAGOS CONSERVATION TRUST, *Explore Galapagos* [online], © 2008, poslední revize: neuvěděna [cit. 2008-07-26]. Dostupné z: <<http://www.gct.org/intro.html>>.

⁵⁸ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Galapagos Islands* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-24]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1>>.

⁵⁹ DESTINATION 360, *Galapagos Animals* [online], © 2008, poslední revize: neuvěděna [cit. 2008-07-26]. Dostupné z: <<http://www.destination360.com/south-america/ecuador/galapagos-animals.php>>.

Živočichové, hmyz, plazi, jejich vajíčka a semena rostlin i rostliny samotné, ale i další druhy se na ostrovy pravděpodobně dostali po vodě nebo vzdušnou cestou. Další druhy na Galapágy mohly být dovezeny na lodích samotným člověkem.

Na souostroví se nachází chovná stanice pro záchranu suchozemských želv, kterou vybudovala ekvádorská vláda společně s organizací UNESCO a i místní obyvatelé se zapojili do Programu ochrany přírody. Pokud bychom chtěli na Galapágy cestovat musíme počítat s tím, že cestovní ruch je zde omezený a pohyb turistů je regulován.⁶⁰

Tyto opatření slouží především k tomu, aby turisté nenarušovali přirozená prostředí unikátních druhů rostlin, především pak živočichů a aby nedošlo k narušení této jedinečné oblasti.

Příjmy s cestovního ruchu, který je zde poměrně dobře rozvinutý, jsou zpravidla používány na další prostředky týkající se ochrany prostředí, fauny a flory a na propagaci Programu na ochranu přírody, do kterého, jak jsem se již zmínila, je zapojeno i místní obyvatelstvo.

Na závěr bych zdůraznila, že oblast Galapág a zvláště pak Národní park Galapágy má obrovský potenciál pro cestovní ruch. Pro turisty, kteří zde mohou pozorovat unikátní živočišné druhy v jejich přirozeném prostředí je tato oblast velkým lákadlem.

Aby však nedošlo k narušení místního prostředí, je třeba příliv turistů regulovat, aby tato jedinečná oblast byla zachována i pro další generace.

---

⁶⁰ BROUČEK, Michal. *Vzpomínky na Galapágy* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 11. 10. 2007 [cit. 2008-07-26]. Dostupné z: <<http://www.hedvabnastezka.cz/cestopisy/vzpominky-na-galapagy-1>>.

5.2. Případová studie 2 – kulturněhistorický atraktor kategorie UNESCO

Cuzco a jeho okolí

Peru láká turisty především velkým množstvím historických památek. Mezi hlavní střediska cestovního ruchu tak patří zejména město Cuzco a jeho okolí, kde je možné nalézt pozůstatky vyspělé incké civilizace.

Nejslavnější období prožívalo Cuzco za rozkvětu incké říše. Současnou podobu města vytvořili španělští kolonizátoři. Nejvýraznější dominantou je pevnost a obřadní centrum Sacsayhuaman a bílá socha Ježíše Krista.

Jednou z největších a turisty často navštěvovanou atrakcí Jižní Ameriky se toto město stalo tedy především díky vzkvétající kultuře, bohaté historii, jedinečným inckým palácům, chrámům a koloniálním architektonickým skvostům.

Turistický průmysl v Cuzcu patří k těm nejrozvinutějším a služby, které jsou zde turistům poskytovány a nabízeny jsou na dobré úrovni. I přes tuto skutečnost se město snaží ponechat si své tradiční kulturní hodnoty, které nejsou poznamenány moderní společností.

V centru města se nachází obrovské množství zajímavých míst a památek. Zmínila bych především náměstí *Plaza de Armas*, kostel *Iglesia de La Compañía*, incký Sluneční chrám *Koricancha*, náměstí *Plaza San Francisco*, kostel *Iglesia di Santa Clara*, *Plaza Regocio*, čtvrť řemeslníků *San Blas*, kde můžeme navštívit například Muzeum keramiky, řemeslnické dílny a galerie.⁶⁰

Nejen samotné město ale i jeho široké okolí láká svou návštěvou. Mezi nejnavštěvovanější a nejnámější místa patří Posvátné údolí řeky Urubamby s chrámovým komplexem Machu Picchu a zříceniny Pisac a Ollantaytambo. V krajině se nachází velké množství turistických stezek především pak známá cesta Inca Trail na Machu Picchu. Turistická cesta vede i k horským štítům Salcantay a Ausungate. Jižně od města Cuzco se nachází starobylé památky Tipón a Pikillacta, které pocházejí z předincké a incké doby. Tyto památky však nejsou zdaleka tak často navštěvované jako památky v Posvátném údolí.⁶¹

Turisty velmi oblíbené a vyhledávané je především Machu Picchu, které je postavené z bílé žuly a spolu s okolní krajinou tvoří skvost incké architektury. Jednotlivé paláce, chrámy, skladiště a obytné stavby jsou propojeny desítkami pater kamenných teras. Tato památka je také velmi dobře hlídána místními hlídači, kteří sledují, zda turisté dodržují stanovená pravidla (například zda se pohybují pouze po vyznačených cestách). V hlavní části pamětihodnosti lze navštívit Chrám Slunce, jeskyni nazývanou Královská hrobka, Chrám se

---

⁶¹ JENKINS, Dilwyn. *Peru*. Přeložili Lucie a Jiří Potůčkovi. 1. vyd. Brno: Jota, 2002. 549 s. ISBN 80-7217-047-3.

třemi okny, Posvátné nádvoří, Posvátnou skálu, Chrám Měsíce, což je jeskyně ukrytá ve skalách nad řekou zvanou Urubamba a lze zde spatřit jedny z nejpůsobivějších a nejpracnějších inckých reliéfů v celém Machu Picchu.⁶²

Výjimečnost města Cuzca a Machu Picchu dokazuje i fakt, že byly v roce 1983 zapsány na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví organizace UNESCO.⁶³

V Cuzcu a jeho okolí je opravdu obrovské množství památek a zajímavostí. Výše jsem se snažila zmínit alespoň malou část z nich. Turisté však zpravidla navštěvují pouze ty nejznámější a méně známá místa tak zůstávají stále stranou turistického ruchu.

Přesto je cestovní ruch v této oblasti poměrně rozvinutý a poskytované služby jsou na dobré úrovni. Zbývá jen dostat do podvědomí turistů ty památky, které byly dosud navštěvovány zřídka, aby se i v těchto oblastech cestovní ruch začal rozvíjet.

Přitom je ale důležité dbát na dodržování určitých pravidel, která by měla být v těchto oblastech stanovena, aby nebyla porušena krása a jedinečnost těch míst, které byly zachovány již celou řadu let.

---

⁶² JENKINS, Dilwyn. *Peru*. Přeložili Lucie a Jiří Potůčkovi. 1. vyd. Brno: Jota, 2002. 549 s. ISBN 80-7217-047-3.

⁶³ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – City of Cuzco* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/273>>.

6. Závěr

Jižní Amerika leží na rozlehlém území a cestovní ruch se zde teprve rozvíjí. Je to svěťadíl s velice rozmanitými přírodními, kulturními i ekonomickými podmínkami. Mezi centra rozvoje cestovního ruchu patří především hlavní města, přístavní města, města s bohatou historií a oblasti s pozůstatky památek původních obyvatel a dávných civilizací.

Velkým lákadlem Jižní Ameriky jsou také horské masivy, které lákají horolezce z celého světa.

I přestože v zemích Jižní Ameriky je cestovní ruch zatím rozšířen poměrně nerovnoměrně a má zpravidla bodový charakter jsou zde příznivé podmínky pro jeho další rozvoj.

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na země Jižní Ameriky přesněji na Ekvádor, Peru a Bolívii. Zpracovaná komplexní geografická analýza těchto zemí je důkazem toho, že tyto země mají obrovský potenciál a vhodné přírodní i kulturní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Již dnes zde existují oblasti pro turisty dobře známe a poměrně hojně navštěvované, ale stále jde pouze o bodový charakter cestovního ruchu. Méně známé oblasti a památky zatím stále na své „objevení“ a pravidelné návštěvy turistů čekají.

Rozvoj cestovního ruchu v dosud méně známých oblastech v Ekvádoru, Peru i Bolívii by byl jistě přínosem i pro místní obyvatelstvo, které by mohlo využívat příjmů z cestovního ruchu. Musíme zde ovšem brát ohled na místní kulturu a zvyky místních obyvatel, pro které jsou jejich tradice a kultura velmi důležité.

Zpracovaná SWOT analýza uvádí silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Část SWOT analýzy věnovaná silným stránkám a příležitostem zřetelně ukazuje na čem mohou dané země zakládat a rozvíjet tak cestovní ruch a naopak část SWOT analýzy věnovaná slabým stránkám a hrozbám uvádí rizika, která mohou být příčinou pomalého rozvoje cestovního ruchu nebo díky kterým může cestovní ruch v daných zemích stagnovat.

V kapitole věnované případovým studiím jsem se pokusila o přiblížení vybraných atraktorů kategorie UNESCO. Za přírodní atraktor kategorie UNESCO jsem si zvolila Národní park Galapágy, který je znám především svou unikátní faunou a florou a kde je cestovní ruch v současné době regulován.

Druhá případová studie je věnována kulturněhistorickému atraktoru kategorie UNESCO. Zde jsem si vybrala město Cuzco a jeho okolí. Jak samotné město tak i jeho okolí nabízí opravdu velké množství kulturněhistorických památek.

V této oblasti je zatím cestovní ruch rozvinut především v místech, kde se nachází pro turisty ty nejznámější památky jako je například Machu Picchu a jeho blízké okolí.

Tato oblast však nabízí celou řadu dalších neméně významných kulturněhistorických památek, které na svou pozornost teprve čekají.

V obou případových studiích jsem se pokusila přiblížit danou oblast, popsat její zajímavosti, památky a zhodnotit její potenciál z hlediska rozvoje cestovního ruchu.

Výše zpracovaná fyzickogeografická a socioekonomická analýza, kulturní potenciál území i případové studie ukazují, že vybrané země mají velmi dobré přírodní a kulturní předpoklady, které jsou výborným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

Důležité však je pokud to půjde, eliminovat popřípadě předcházet faktorům uvedených ve SWOT analýze v části slabých stránek a hrozeb. A využít silných stránek a příležitostí pro rozvoj cestovního ruchu ve vybraných zemích.

Klíčová slova: Jižní Amerika, Ekvádor, Peru, Bolívie, cestovní ruch, památky, historické památky, Cuzco, Galapágy

7. Summary

The South America is situated on the extensive territory and tourism is here in the developing stadium. The South America has got very various natural, cultural and economic conditions.

Centre of the tourism first of all are capital cities, harbours and historical cities. In the South America are very nice mountains, which are visiting by rock-climbers from all over the world.

My Bachelor work is specialized on the Andean countries especially on the Ecuador, Peru and Bolivia.

Thanks to get information I arrive at by conclusion that Ecuador, Peru and Bolivia have got many magnificent prerequisites for tourism.

Some places are visited more then other less noted places.

In my Bachelor work I worked up the SWOT analysis which illustrate strengths, weaknesses, opportunities and threats which are or can be important or dangerous for development of tourism in the Ecuador, Peru and Bolivia.

Ecuador, Peru and Bolivia has got beautiful monument, sights and places and the most significant historical monuments and natural monuments were registered on the World Heritage List of organization UNESCO.

Key words: South America, Ecuador, Peru, Bolivia, tourism, monument, historical monuments, City of Cuzco, Galápagos Islands

Seznam použitých pramenů a literatury

BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th ed. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s.

ISBN 0-471-63095-0.

BROUČEK, Michal. *Vzpomínky na Galapágy* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 11. 10. 2007 [cit. 2008-04-04].

Dostupné z: <<http://www.hedvabnastezka.cz/cestopisy/vzpominky-na-galapagy-1>>.

BROUČEK, Michal. *Vzpomínky na Galapágy* [online], © neuveden, poslední aktualizace: 11. 10. 2007 [cit. 2008-07-26].

Dostupné z: <<http://www.hedvabnastezka.cz/cestopisy/vzpominky-na-galapagy-1>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook – Bolivia* [online],

© neuveden, poslední aktualizace: 20. 3. 2008, [cit. 2008-03-28].

Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bl.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru*[online], © neuveden, poslední aktualizace: 20. 3. 2008, [cit. 2008-03-28].

Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Ecuador*[online],

© neuveden, poslední aktualizace: 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-21].

Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Peru*[online], © neuveden, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27].

Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pe.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook – Bolivia* [online],

© neuveden, poslední aktualizace 12. 2. 2008, [cit. 2008-02-27].

Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bl.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The World Factbook - Ecuador* [online],
© neveden, poslední aktualizace: 6. 3. 2008, [cit. 2008-03-09].
Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>>.

CULTUREFOCUS, *Peru - Machu Picchu* [online], © 1994-2008, poslední aktualizace:
nevedena, [cit. 2008-07-24].
Dostupné z: <<http://www.culturefocus.com/peru-machu-picchu.htm>>.

DESTINATION 360, *Galapagos Animals* [online], © 2008, poslední revize: nevedena
[cit. 2008-07-26]. Dostupné z:
<<http://www.destination360.com/south-america/ecuador/galapagos-animals.php>>.

ENCYCLOPEDIA OF THE NATIONS, *Ecuador- Ethnic groups* [online], © 2007, poslední
aktualizace: nevedena, [cit. 2008-03-09]. Dostupné z:
<<http://www.nationsencyclopedia.com/Americas/Ecuador-ETHNIC-GROUPS.html>>.

GALAPAGOS CONSERVATION TRUST, *Explore the Galapagos Islands* [online],
© 2008, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2008-02-21].
Dostupné z: <<http://www.gct.org/intro.html>>.

GALAPAGOS CONSERVATION TRUST, *Explore Galapagos* [online], © 2008, poslední
revize: nevedena [cit. 2008-07-26]. Dostupné z: <<http://www.gct.org/intro.html>>.

GARDNER, P., SCOTT, A., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie zeměpis světa*. Překlad
z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Praha: Columbus ve spolupráci
s Knižním klubem, 1994. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8. ISBN (Knižní klub)
80-7176-022-6.

iDNES.cz (Tomáš Nídr), *Východ Bolívie vyhlásil autonomii. Nechce Moralesovy
reformy* [online], ©1998-2008, poslední aktualizace 17. 12. 2007 [cit. 2008-04-14].
Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/vychod-bolivie-vyhlasil-autonomii-nechce-moralesovy-reformy-pu3-/zahranicni.asp?c=A071217_094953_zahranicni_ad>.

INTI TRAVEL AND TOURS, *Photo Journal - Galapagos* [online], © neveden, poslední aktualizace: nevedena, [cit. 2008-07-24]. Dostupné z:

<<http://www.discovergalapagos.com/PhotoJournal/galapagos.htm>>.

JENKINS, Dilwyn. *Peru*. Přeložili Lucie a Jiří Potůčkovi. 1. vyd. Brno: Jota, 2002. 549 s. ISBN 80-7217-047-3.

KIRBY, Peadar. *Introduction to Latin America: twenty-first century challenges. 1st ed.* London: Sage, 2003. 229 s. ISBN 0-76197373-7.

KLYMCOVÁ, M. *Fauna a flora* [online], © neveden, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2008-02-26]. Dostupné z: <http://st.vse.cz/~XKLYM01/Fauna_a_flora.htm>.

LAUER, C. *Lexikon zemí 5 - Amerika (Severní, Střední, Jižní a Karibik)*. Z němčiny přeložil Jiří Stach. 1. české vydání. Praha: Agentura Praga, 1994. ISBN 3-575-11788-8.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, *Ekvádor* [online],

© neveden, poslední aktualizace: 1. 4. 2008 [cit. 2008-04-04].

Dostupné z: <<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={7929D793-225B-4D90-862A-AA12B698EA18}>>.

MINISTERIO DE TURISMO, *Ecuador* [online], © neveden, poslední aktualizace

nevedena [cit. 2008-04-16]. Dostupné z:

<http://www.turismo.gov.ec/index.php?option=com_content&task=view&id=472&Itemid=1>.

ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Ecuador* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21].

Dostupné z: <<http://www.seaaroundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=218>>.

SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Galapagos Islands (Ecuador)* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21].

Dostupné z: <<http://www.searoundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=219#>>.

SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Peru* [online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z:

<<http://www.searoundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=604>>.

SOPKA.CZ, *Ekvádor* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvědena [cit. 2008-04-16].

Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=67&Klic=11412>,

<http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=67&Klic=11419>.

SOPKA.CZ, *Peru* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvědena [cit. 2008-04-15].

Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=185&Klic=11441>.

SOPKA.CZ, *Bolívie* [online], © 2004, poslední aktualizace neuvědena [cit. 2008-07-20].

Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=21&Klic=11312>.

STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Ecuador* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <http://www.worldtradeexpress.com/Population_Map_Ecuador.html>.

STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Peru* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-04-13]. Dostupné z:

<http://www.stockmapagency.com/Population_Map_Peru_C-Peru-2007-Pop.html>.

STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Bolivia* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-04-13]. Dostupné z:

<http://www.stockmapagency.com/Population_Map_Bolivia_C-Boli-2007-Pop.html>.

TravelPod, *Cuzco* [online], © 1997-2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-07-24].

Dostupné z:

<<http://www.travelpod.com/travelblogphotoalbums/mariaclement/1/1216420860/0/12/YES/tpod.html>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historic City of Sucre* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/566>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – City of Potosí* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/420>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage - Jesuit Mission of the Chiquitos* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/529>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage - Tiwanaku* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/567>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Fuerte de Samaipata* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/883>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage - Galápagos Islands* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-24].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – City of Cuzco* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/273>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historic Centre of Santa Ana de los Ríos de Cuenca* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/863>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historic centre of Lima* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/500>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Historical Centre of the City of Arequipa* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1016>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE, *World Heritage – Lines and Geoglyphs of Nasca and Pampas de Jumana* [online], © 1992-2008, poslední revize: 9. 7. 2008 [cit. 2008-07-09].

Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/700>>.

U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Ecuador* [online], © neveden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/ecportal.html>>.

U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Peru* [online], © neveden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/peportal.html>>.

U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Bolivia* [online], © neveden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/blportal.html>>.

U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Background Note: Ecuador* [online], © neveden, poslední aktualizace: leden 2008, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/35761.htm>>.

U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Background Note: Peru* [online], © neveden, poslední aktualizace: březen 2008, [cit. 2008-03-28].

Dostupné z: <<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/35762.htm>>.

Seznam příloh

Příloha číslo 1: Mapa Ekvádoru

Příloha číslo 2: Mapa Peru

Příloha číslo 3: Mapa Bolívie

Příloha číslo 4: Mapa hustoty zalidnění v Ekvádoru

Příloha číslo 5: Mapa hustoty zalidnění v Peru

Příloha číslo 6. Mapa hustoty zalidnění v Bolívii

Příloha číslo 7: Výlučná ekonomická zóna Ekvádoru (EEZ = Exclusive Economic Zone)

Příloha číslo 8: Výlučná ekonomická zóna Peru (EEZ = Exclusive Economic Zone)

Příloha číslo 9: Věková pyramida Ekvádoru, Peru a Bolívie

Příloha číslo 10: Cuzco

Příloha číslo 11: Machu Picchu

Příloha číslo 12: Galapágy

Příloha číslo 1: Mapa Ekvádoru

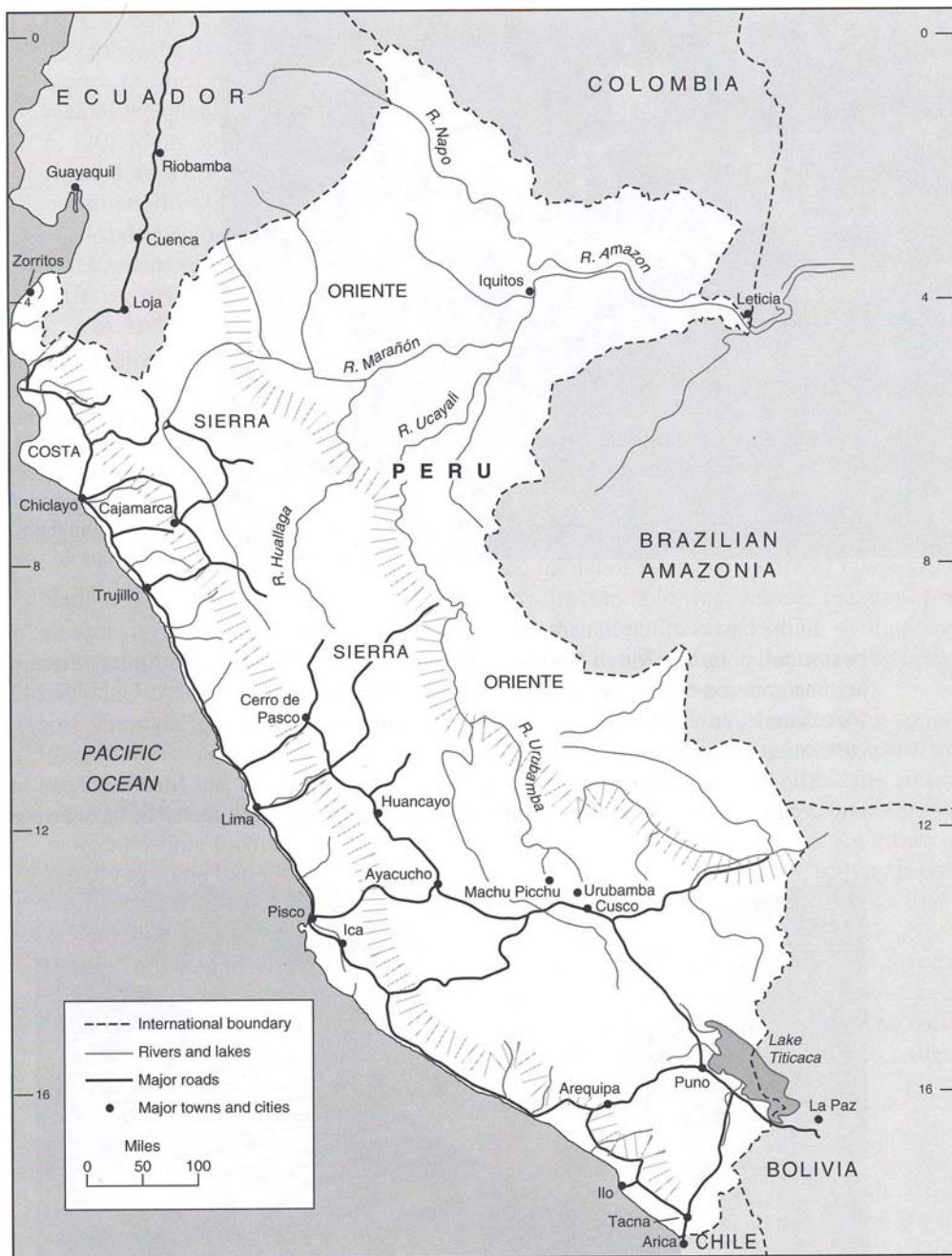

Mapa č. 1: Ekvádor

Zdroj: BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th edition. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s. ISBN 0-471-63095-0.

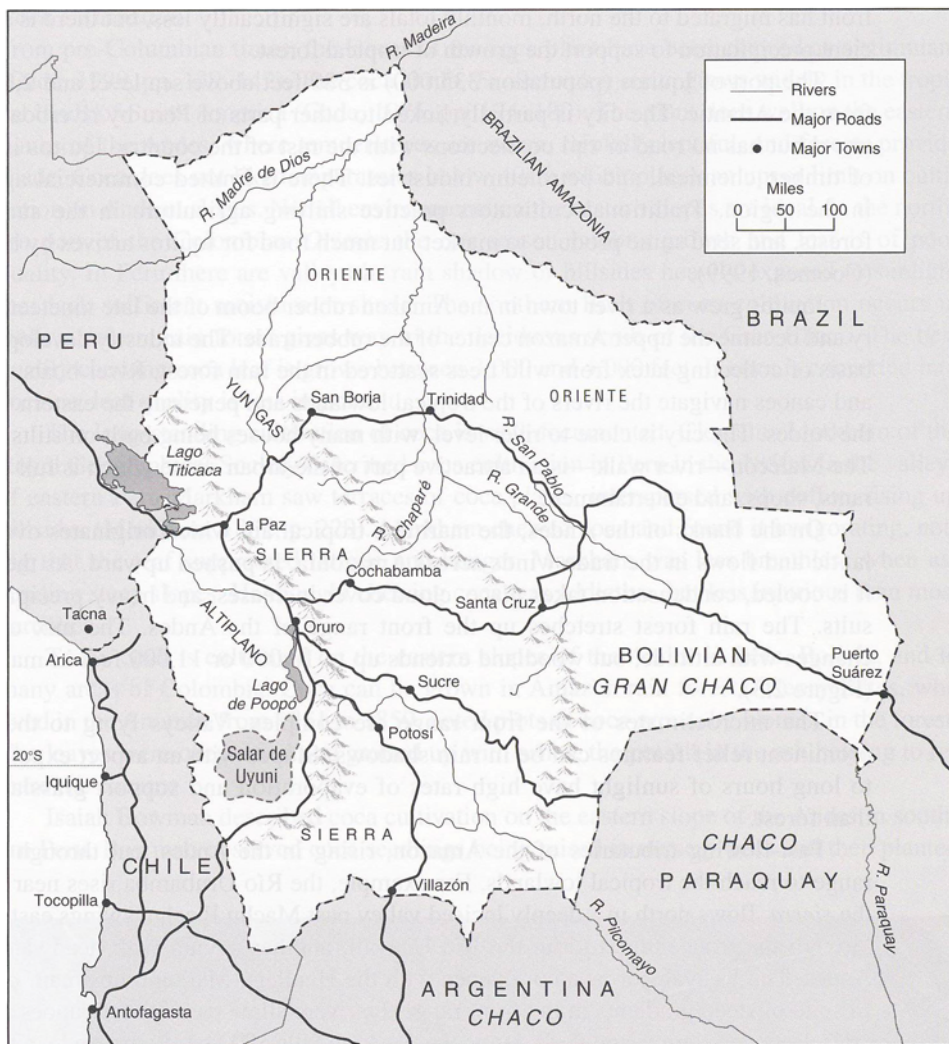
Příloha číslo 2: Mapa Peru

Mapa č. 2: Peru

Zdroj: BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th edition. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s. ISBN 0-471-63095-0.

Příloha číslo 3: Mapa Bolívie

Mapa č. 3: Bolívie

Zdroj: BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th edition. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s. ISBN 0-471-63095-0.

Příloha číslo 4: Mapa hustoty zalidnění v Ekvádoru

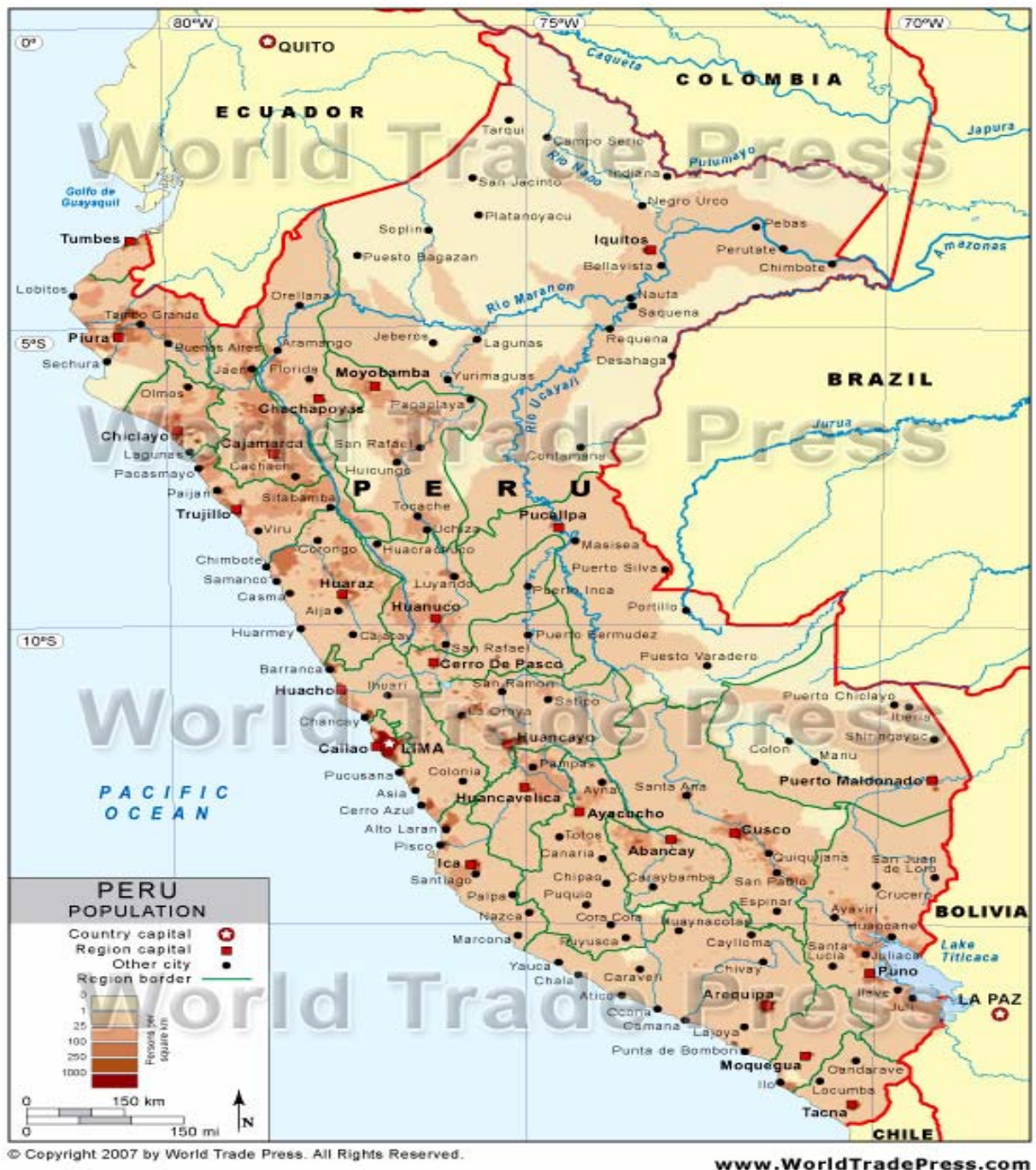
© Copyright 2007 by World Trade Press. All Rights Reserved.

www.WorldTradePress.com

Mapa č. 4: Hustota zalidnění v Ekvádoru

Zdroj: STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Ecuador* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z: <http://www.worldtradepress.com/Population_Map_Ecuador.html>.

Příloha číslo 5: Mapa hustoty zalidnění v Peru

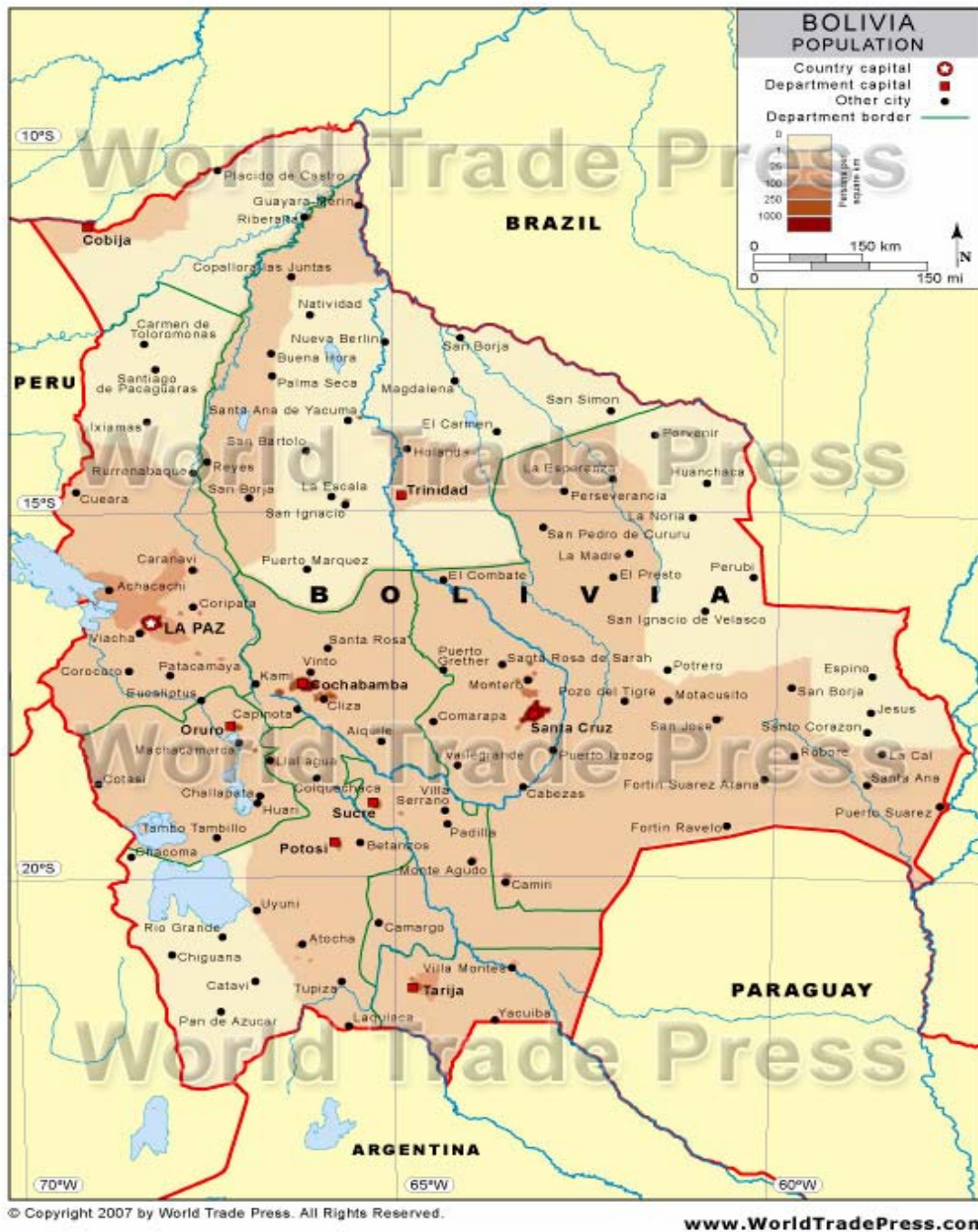
Mapa č. 5: Hustota zalidnění v Peru

Zdroj: STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Peru* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvědena, [cit. 2008-04-13].

Dostupné z: <http://www.stockmapagency.com/Population_Map_Peru_C-Peru-2007-Pop.html>.

Příloha číslo 6: Mapa hustoty zalidnění v Bolívii

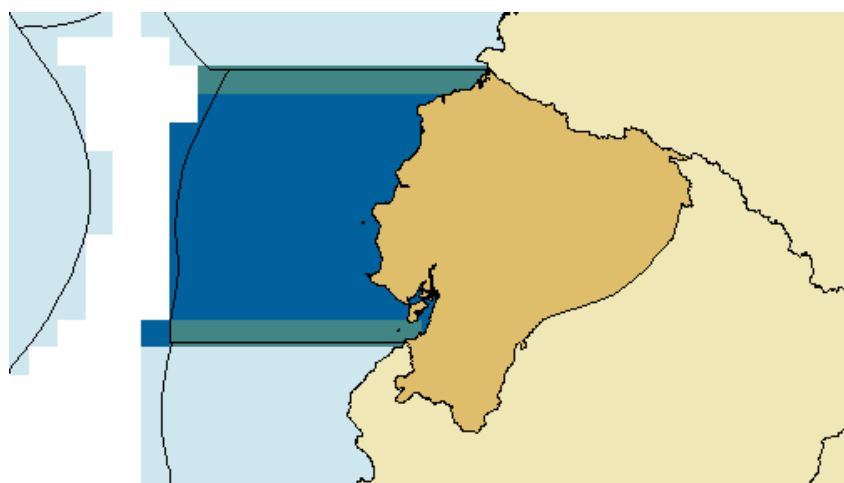

Mapa č. 6: Hustota zalidnění v Bolívii

Zdroj: STOCK MAP AGENCY, *Population Density Map of Bolivia* [online], © 2008, poslední aktualizace: neuvedena, [cit. 2008-04-13]. Dostupné z:

<http://www.stockmapagency.com/Population_Map_Bolivia_C-Boli-2007-Pop.html>.

Příloha číslo 7: Výlučná ekonomická zóna Ekvádoru (EEZ = Exclusive Economic Zone)

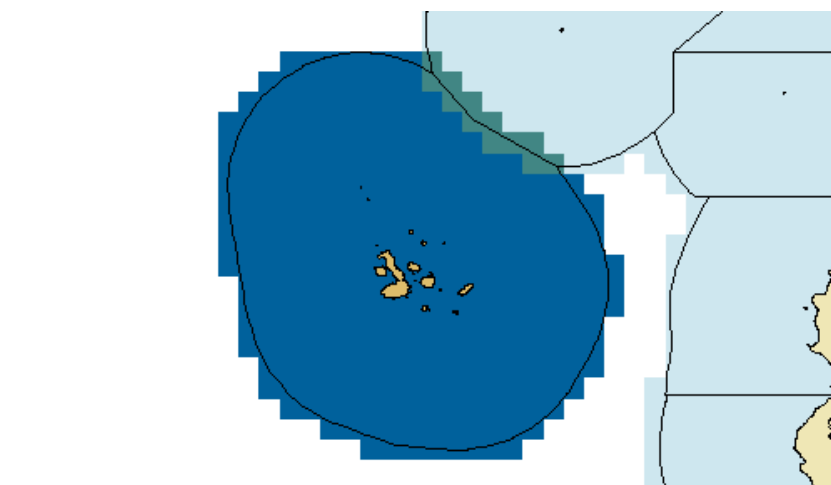

EEZ   ■ Disputed/shared   ■ Country   ■ FAO area   □
Other EEZ   ■ Other countries   ■ High Seas   □ Not included   ▨

Obr. č. 1: Ekvádor

Zdroj: SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Ecuador*[online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21].

Dostupné z: <<http://www.searoundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=218>>.

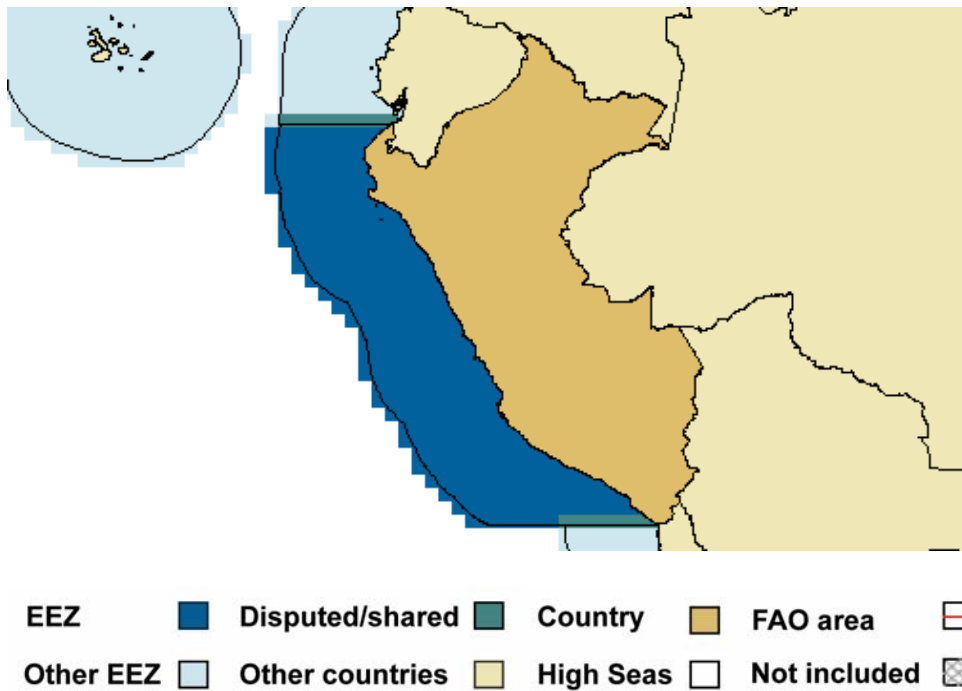
EEZ   ■ Disputed/shared   ■ Country   ■ FAO area   □
Other EEZ   ■ Other countries   ■ High Seas   □ Not included   ▨

Obr. č. 2: Souostroví Galapágy

Zdroj: SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ – Galapagos Islands (Ecuador)*[online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-21].

Dostupné z: <<http://www.searoundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=219#>>.

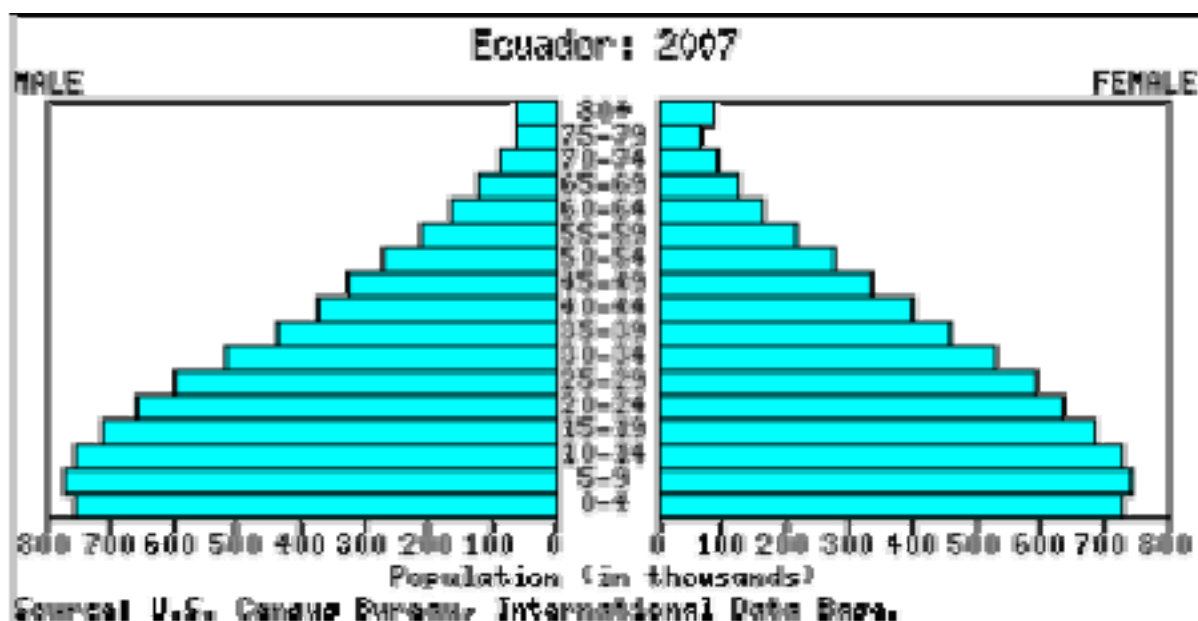
Příloha číslo 8: Výlučná ekonomická zóna Peru (EEZ = Exclusive Economic Zone)

Obr. č. 3: Peru

Zdroj: SEA AROUND US PROJECT, *Web Products: Countries' EEZ-Peru*[online], © 2008, poslední aktualizace: 2. 1. 2006, [cit. 2008-02-27]. Dostupné z:
<<http://www.seaaroundus.org/eez/SummaryInfo.aspx?EEZ=604>>.

Příloha číslo 9: Věková pyramida Ekvádoru, Peru a Bolívie

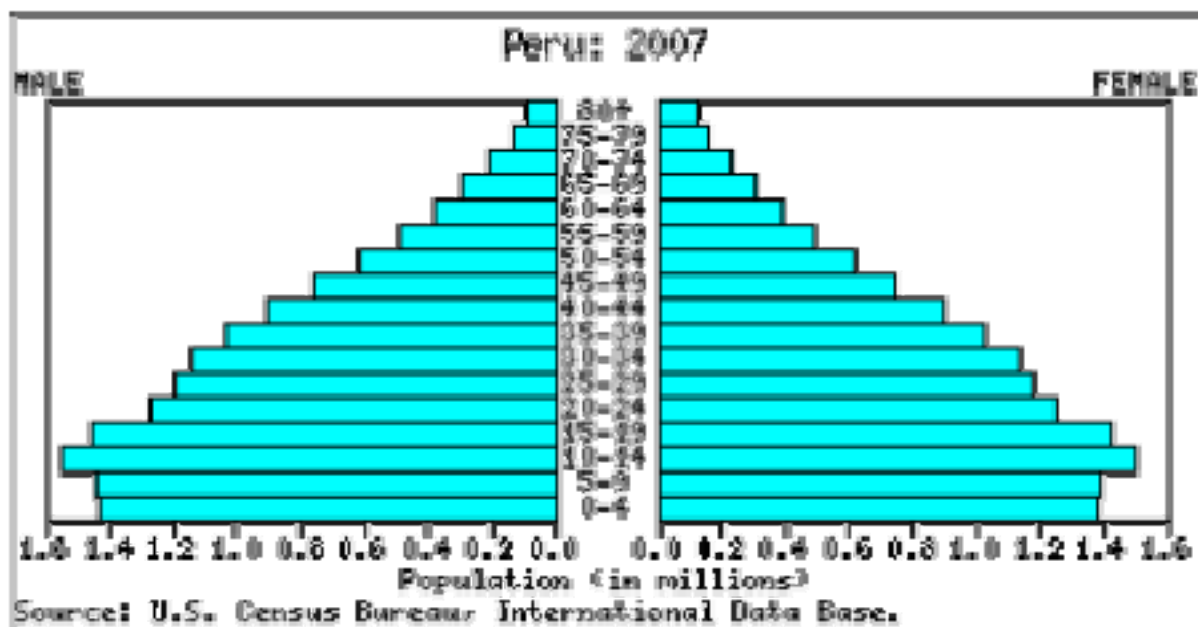

Obr. č. 4: Ekvádor

Zdroj: U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Ecuador* [online],

© neuveden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z:

<<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/ecportal.html>>.

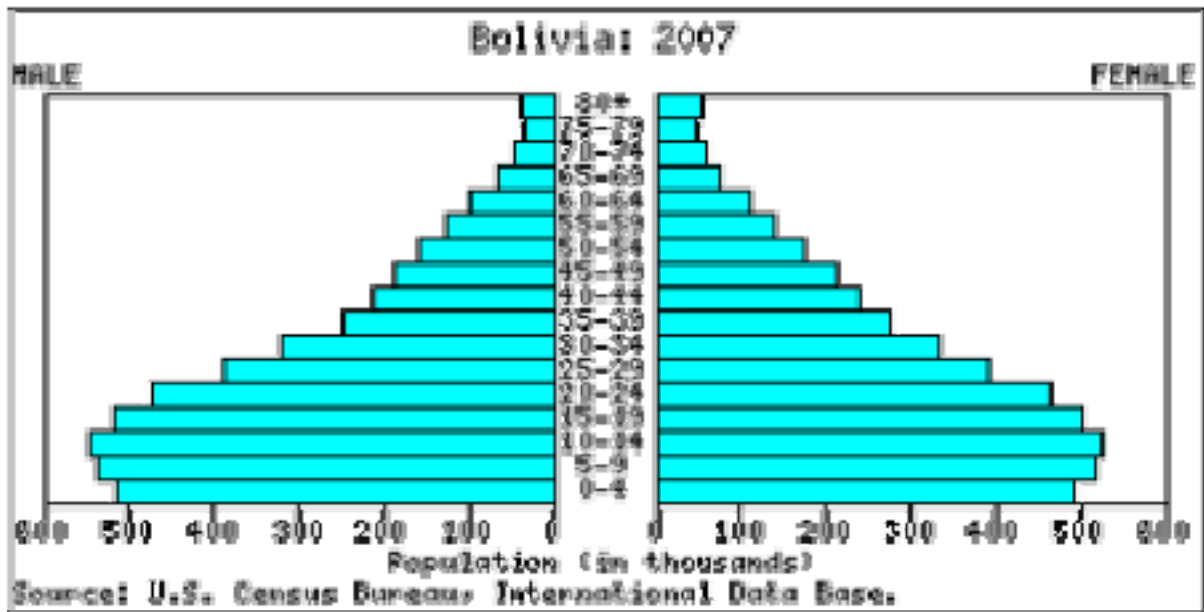
Obr. č. 5: Peru

Zdroj: U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Peru* [online],

© neuveden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/peportal.html>>.

Obr. č. 6: Bolívie

Zdroj: U.S. CENSUS BUREAU – INTERNATIONAL DATA BASE, *Country Summary: Bolivia* [online],

© neuvoden, poslední aktualizace: 16. 7. 2007, [cit. 2008-03-12].

Dostupné z: <<http://www.census.gov/ipc/www/idb/country/blportal.html>>.

Příloha číslo 10: Cuzco

Obr. č. 7: Cuzco

Zdroj: TravelPod, *Cuzco* [online], © 1997-2008, poslední aktualizace: neuvěděna, [cit. 2008-07-24].

Dostupné z:

<<http://www.travelpod.com/travelblogphotoalbums/mariaclement/1/1216420860/0/12/YES/tpod.html>>.

Obr. č. 8: Cuzco

Zdroj: TravelPod, *Cuzco* [online], © 1997-2008, poslední aktualizace: neuvěděna, [cit. 2008-07-24].

Dostupné z:

<<http://www.travelpod.com/travelblogphotoalbums/mariaclement/1/1216420860/0/12/YES/tpod.html>>.

Příloha číslo 11: Machu Picchu

Obr. č. 9: Machu Picchu

Zdroj: CULTUREFOCUS, *Peru - Machu Picchu* [online], © 1994-2008, poslední aktualizace: neuvedena, [cit. 2008-07-24]. Dostupné z: <<http://www.culturefocus.com/peru-machu-picchu.htm>>.

Obr. č. 10: Machu Picchu

Zdroj: CULTUREFOCUS, *Peru - Machu Picchu* [online], © 1994-2008, poslední aktualizace: neuvedena, [cit. 2008-07-24]. Dostupné z: <<http://www.culturefocus.com/peru-machu-picchu.htm>>.

Příloha číslo 12: Galapágy

Obr. č. 11: Galapágy

Zdroj: INTI TRAVEL AND TOURS, *Photo Journal - Galapagos* [online], © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena, [cit. 2008-07-24]. Dostupné z: <<http://www.discovergalapagos.com/PhotoJournal/galapagos.htm>>.

Obr. č. 12: Galapágy

Zdroj: INTI TRAVEL AND TOURS, *Photo Journal - Galapagos* [online], © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena, [cit. 2008-07-24]. Dostupné z: <<http://www.discovergalapagos.com/PhotoJournal/galapagos.htm>>.